

Vuosikertomus 2021

Keski-Suomen Liikunta ry

Esipuhe	3
1. Hallinto	4
1.1. Yhdistyksen viralliset kokoukset	
1.2. Hallitus	
1.3. Jäsenyhdistykset	
1.4. Henkilöstö	
1.5. Liikunnan aluejärjestöjen yhteinen tekeminen	
1.6. Urheilukortti	
2. Huomioimiset ja palkitsemiset	8
2.1. Ansiomerkit	
2.2. Muut huomioimiset	
2.3. Vuoden urheilija-, urheiluteko- ja liikuntateko -valinnat	
3. Lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden edistäminen	10
3.1. Varhaisvuosien liikunta	
3.2. Liikkuva koulu ja -opiskelu ohjelmat	
3.3. Harrastamisen edistäminen ja lisää liikettä iltapäiviin kehittämistyö	
3.4. Soveltava liikunta	
3.5. Lapset liikkeelle Keski-Suomessa -verkkolehti	
3.6. Lasten ja nuorten liikunnan koulutukset	
3.7. Kesli -liikuntaleiri	
3.8. Urheiluseuraviikko Jyväskylässä	
3.9. Nuorten kesätyö -hanke	
4. Työikäisen aikuisväestön ja ikäihmisten fyysisen aktiivisuuden edistäminen	13
4.1. Terveystta ja hyvinvointia edistävä projekti- ja hanketoiminta	
4.2. Verkostotyö	
4.3. Liikkuva elämäntapa	
4.4. Toimintakykyä työelämään	
4.5. Koulutukset ja tilaisuudet	
4.6. Finlandia Marathon 18.9.2021	
5. Seuratoiminnan edistäminen	17
5.1. Tähtiseura-laatuohjelma	
5.2. Seurakehitysprosessit	
5.3. Seurajohdon koulutukset	
5.4. Seurafoorumit	
5.5. Toiminnanjohtajaverkosto	
5.6. Seuratuki ja koronatuot	
5.7. RIVE-hanke	
6. Toimistopalvelut ja taloushallinto	22
7. Vaikuttaminen ja viestintä	23
7.1. Verkostotoiminta	
7.2. Kuntavaalit	
7.3. Lausunnot, mielipidekirjoitukset, tiedotteet	
8. Liikunnasta Hyvinvointia Keski-Suomeen 2021	26
8.1. Hankkeessa mukana olleet kunnat	
8.2. Hankkeen toteuttamat seminaarit ja webinaarit	
8.3. Hankkeen toteuttamat sparraukset ja koulutukset	
9. Yhteenveto toiminnasta	27
10. Talous	27
Liitteet: Tuloslaskelma ja tase	

Keski-Suomen Liikunta ry:n toiminnan perusta

Keski-Suomen Liikunnan toiminta-ajatus

Keski-Suomen Liikunta ry:n toiminta-ajatuksena on keskisuomalaisten hyvinvoinnin tukeminen liikunnan ja urheilun avulla

1. tuottamalla jäsenjärjestöille niiden haluamia ja tarvitsemia laadukkaita palveluja
2. tukemalla keskisuomalaisen liikunnan ja urheilun edistämiseen tähtääviä kehittämishankkeita
3. kehittämällä erityisesti lasten ja nuorten liikunnan tasapuolisia edellytyksiä ja harrasteliikunnan eri muotojen mahdollisuuksia
4. toimimalla jäsenjärjestöjensä ja muiden intressiryhmien yhteistyön verkonkutojana

Arvot

Maakunnallisuus

Keski-Suomen Liikunta on keskisuomalaista liikuntakulttuuria kehittävä ja kokoava yhdistys. Liikuntakulttuurilla on tärkeä merkitys Keski-Suomen itsetunnolle, maakuntahengelle ja kehittymiselle.

Positiivisuus Keskiläisillä on positiivinen ja avoin asenne ihmisiä, asioita ja ilmiöitä kohtaan.

Inhimillisyys KesLin toiminta perustuu vuorovaikutukseen ihmisten kanssa. Olemme vastuuntuntoisia, rehellisiä ja suvaitsevaisia. Kunnioitamme jokaista omana itsenään.

Laadukkuus KesLin toiminta on eettisesti kestävä, asiakaslähtöistä ja tavoitteellista. Kehitämme toimintaamme määrätietoisesti suunnittelemalla, toteuttamalla suunnitelmia sekä arvioimalla toteutusta saamamme palautteen ja tavoitteiden pohjalta.

Vaikuttavuus Olemme ennakkoluulottomia, laajakatseisia ja yhteistyökykyisiä. Keski-Suomen Liikunta on merkittävä alueellisen liikuntakulttuurin kehittäjä ja toiminnallamme on myös yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Visio 2025

Keski-Suomen Liikunta on tunnettu toimija ja haluttu kumppani, jolla on tunnustettu asema liikunnan kehittäjäorganisaationa.

Tavoitetila 2025

1. Keskisuomalaisissa seuroissa on osaamista ja ne toimivat laadukkaasti
2. Keskisuomalaisten liikunta-aktiivisuus on lisääntynyt
3. Keski-Suomen Liikunnalla on tunnustettu asema liikunnan kehittäjänä
4. Keski-Suomessa on vahva ja aktiivinen liikuntatoimijoiden verkosto

Tavoitteeseen pääsemme vahvistamalla kuntakohtaisesti liikunnan edistämistoimenpiteitä sekä seuratoiminnassa että kuntien kumppanina tunnistaen olemassa olevat resurssit ja olosuhteet sekä varhaiskasvatusikäisten, kouluikäisten, aikuisten sekä iäkkäiden tarpeet. Kehittämistyötä toteutetaan tutkittuun tietoon sekä aikaisempaan kokemukseen perustuen.

Esipuhe

Vuoden 2021 toimintaa jouduttiin edelleen toteuttamaan koronapandemian ehdoilla. Niin Keski-Suomen Liikunnassa kuin myös sen jäsenseuroissa oli jo vuosi totuteltu rajoituksiin ja vaihtoehtoisiin toimintatapoihin. Kaikki liikuntatoimijat joutuivat jatkuvasti järjestämään toimintaansa uudelleen ja käyttämään luovuutta tapahtumien ja harjoitusten järjestämiseksi turvallisesti. Keski-Suomen Liikunta auttoi jäsenseurojaan suunnittelemaan toimintojaan uudelleen sekä avusti koronahakemuksissa. Otimme vahvasti käyttöön digitaaliset ohjelmistot koulutusten ja kehittämistoimenpiteiden järjestämisessä. Onnistuimme siinä hyvin ja useat suunnitellut tilaisuudet pystyimme siirtämään verkkoon.

Valitettavasti useat vuodelle 2021 suunnitellut suuremmat tapahtumat jouduimme peruuttamaan. Tammikuuksi suunniteltu Keski-Suomen Urheilugaala peruuntui. Kesli-liikuntaleiri Jämsässä jouduttiin peruuttamaan jo toisen kerran. Samoin kävi elokuulle suunnitellulle aluejärjestöjen henkilöstöpäiville, jotka oli suunniteltu pidettäväksi Peurungassa. Onneksi syyskuussa koronan hieman hellittäessä ja hyvillä hygieniatoimenpiteillä pystyimme jälleen järjestämään Finlandia Marathon -tapahtuman.

Koronatilanteesta huolimatta vuonna 2021 toimintaa päästiin kehittämään usean hankkeen avulla sekä verkottumalla vahvasti maakunnallisten toimijoiden kesken. Keski-Suomen Liikunta on vaikuttamassa maakunnan kehitykseen olemalla mukana erilaisissa asiantuntijaryhmissä sekä vaikuttamalla järjestöjen yleiseen asemaan maakunnassa. Jatkoimme ”Liikunnasta Hyvinvointia Keski-Suomeen” kehittämishanketta kymmenen keskisuomalaisen kunnan kanssa. Hankkeen ideana oli tutkimustietoa hyödyntäen käynnistää käytännön toimenpiteitä keskisuomalaisissa kunnissa.

Vuoden 2021 aikana rakensimme laajan vastuullisuusohjelman, joka hyväksyttiin syyskokouksessa marraskuussa. Ohjelman sisältöinä ovat 1) Hyvä hallinto 2) Turvallinen toimintaympäristö 3) Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja eettisyys 4) Ympäristö, ilmasto ja kestävä kehitys ja 5) Tuki jäsenten vastuulliseen toimintaan. Vastuullisuusohjelma löytyy KesLin kotisivuilta osoitteesta www.kesli.fi/vastuullisuus.

Olemme strategiamme mukaisesti verkottuneet myös entistä tiiviimmin sekä alueellisesti että paikallisesti. Toimimme aktiivisesti maakunnan yhteistyöverkostoissa, tavoitteena toimijoiden välisellä yhteistyöllä lisätä liikettä, luoda tukijärjestelmä urheilijan polulle, tarjota entistä parempaa apua seuratoimintaan sekä vaikuttaa positiivisesti liikunnan ja urheilun asemaan kunnissa. Hyvänä esimerkkinä KEHO -yhteistyöverkosto.

Opetus- ja kulttuuriministeriön liikunnan vastuualue ja Liikunnan aluejärjestöt ovat sopineet liikkumisen edistämisen tavoitteista vuosille 2021–2024. Liikunnan aluejärjestöt edistävät toiminnallaan hallitusohjelmaan sekä ministeriö- ja toimialakohtaisiin strategioihin perustuvien tavoitteiden toteutumista. Tavoiteasiakirjassa kuvataan strategiset tavoitteet, toimenpiteet, seuranta ja arviointi aluejärjestöjen yhteisille kehittämistoimille.

Keski-Suomen Liikunnan talouden rakenne muodostuu Opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksesta sekä muusta toiminnasta mm. koulutuksista, tapahtumista ja kehittämisavustuksista.

Vuoden 2021 tulos oli 26.987,01€, mikä syntyi odottamattomista säästöistä toiminnan kuluissa, onnistuneista tapahtumista ja hankkeista sekä toiminnan tuloksellisuuden mahdollistaneista kumppanuussopimuksista.

Jyväskylässä 1.3.2021

Petri Lehtoranta, aluejohtaja

1. Hallinto

Tavoite

Hyvällä hallinnolla varmistetaan strategian toteutuminen sekä turvataan varsinaisen toiminnan edellytykset.

Toteutus

Keski-Suomen Liikunta (KesLi) toteuttaa vuosisuunnittelujärjestelmää, jolla varmistetaan yhteinen suunnittelu ja toiminnan seuranta. Toiminta- ja taloussuunnitelma tehtiin syksyn aikana. Vuoden 2022 toimintasuunnitelma sekä strategia 2025 vahvistettiin syyskokouksessa joulukuussa. Strategiassa painottuu kuntayhteistyö, seuratoiminnan kehittäminen, tiedolla johtaminen sekä verkostotoiminta.

KesLin toimintaa arvioidaan vuosikertomuksessa, joka laaditaan toimialakohtaisesti helmi-maaliskuussa ja hyväksytään kevätkokouksessa. KesLin toimintaa ja taloutta seurataan toimiston yhteisissä palaverissa neljännesvuosittain sekä hallituksen kokouksissa kuukausittain.

KesLi tukee hallituksen, toimihenkilöiden sekä kouluttajien koulutusta joko sitä itse järjestämällä tai tukemalla kouluttautumista ulkopuolisissa koulutuksissa. Henkilökuntaa on myös vuosittain kannustettu liikkumaan yhteisillä liikuntapäivillä sekä osallistumalla liikunnan harrastamiseen liittyviin kustannuksiin.

Keski-Suomen Liikunnan aluejohtaja käy henkilökohtaiset kehittämiskeskustelut henkilöstön kanssa huhtikuussa. Keskustelujen tavoitteena on varmistaa henkilöstön jaksamiseen sekä henkilökohtaisen osaamisen kehittämiseen liittyvät asiat.

Keski-Suomen Liikunta ry toteutti yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoselvityksen 1.8.-1.9.2021 välisenä aikana kyselyllä. Kyselyn kohderyhmänä oli yhdistyksen hallitus sekä toimihenkilöt. Kysely lähetettiin 21 henkilölle, ja vastauksia saatiin 10 kappaletta. Vaikka vastausprosentti jäi hieman alle 50, saatiin vastauksia silti riittävästi sekä luottamushenkilöiltä että hallituksen jäseniltä. Kyselyn tulokset ovat nähtävillä Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo-ohjelman lopussa.

Keski-Suomen Liikunnan hallitus hyväksyi syksyllä 2021 ensimmäisen laajan Keski-Suomen Liikunta ry:n Vastuullisuusohjelman, jonka sisältöinä ovat 1) Hyvä hallinto 2) Turvallinen toimintaympäristö 3) Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja eettisyys 4) Ympäristö, ilmasto ja kestävä kehitys ja 5) Tuki jäsenten vastuulliseen toimintaan. Vastuullisuusohjelma sekä siihen liittyvä esitysaineisto löytyy KesLin kotisivuilta osoitteesta www.kesli.fi/vastuullisuus.

Osa Keski-Suomen Liikunnan toiminnan kehittämistä on tehdä neljän vuoden välein sidosryhmäkysely, jolla kartoitamme kumppaneiden mielipiteitä nykyisestä toiminnastamme sekä uusista yhteistyömahdollisuuksista. Viimeisin kysely toteutettiin touko-kesäkuussa 2021. Kysely lähetettiin 73:lle eri sidosryhmiä edustaville taholle mm. kuntien liikunnasta vastaaville viranhaltijoille sekä toiminnallisille yhteistyökumppaneille kuten OKM, OK, Paralympiakomitea, Likes, KIHU, Jyväskylän yliopisto ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Vastausprosentti oli 29, joka antoi kohtuullisen kattavan kuvan sidosryhmiemme näkemyksistä ja odotuksista KesLin toimintaa kohtaan. Vastaajissa oli noin puolet järjestöedustajia sekä puolet kuntien liikunnasta vastaavia viranhaltijoita. Kaikki vastaajat tunsivat KesLin joko hyvin tai kohtalaisesti ja kokivat, että yhteistyö KesLin kanssa toimii hyvin (täysin samaa mieltä 16, jokseenkin samaa mieltä 5).

1.1. Yhdistyksen viralliset kokoukset

Kevätkokous

Keski-Suomen Liikunta ry:n kevätkokous pidettiin 28.4. Teamsin avulla. Puheenjohtajana toimi Jyväskylän Valo ry:n puheenjohtaja Jukka Hämäläinen ja sihteerinä Petri Lehtoranta. Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2020 vuosikertomus ja tilinpäätös sekä valittiin ehdollepanotoimikunta valmistelemaan hallituksen henkilövalintoja vuodelle 2022.

Ehdollepanotoimikunnan kokoonpanoksi päätettiin: Janne Kinnunen, Petri Lehtoranta, Esa Kaihlajärvi, Petri Hagman ja Anita Meuronen.

Syyskokous

Keski-Suomen Liikunta ry:n sääntömääräinen syyskokous pidettiin 30.11. Keski-Suomen Liikunnan koulutustilassa. Puheenjohtajana toimi Jukka Hämäläinen ja sihteerinä Petri Lehtoranta. Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2022 toiminta- ja taloussuunnitelma ja strategia 2025 sekä päätettiin hallituksen henkilövalinnoista vuodelle 2022.

1.2 Hallitus

Keski-Suomen Liikunta ry:n hallitus kokoontui kymmenen (10) kertaa. Osa kokouksista jouduttiin siirtämään verkkoon hyödyntämällä Teamsia. Puheenjohtajana kokouksissa toimi Ari Kinnunen. Varapuheenjohtajat olivat Outi Aarresola ja Aki Karjalainen. Hallituksen kokouksissa toimi esittelijänä sekä sihteerinä aluejohtaja Petri Lehtoranta.

Hallituksen jäsenet ja heidän osallistumisensa kokouksiin:

Varsinainen jäsen:		Varajäsen:	
Janne Kinnunen, pj.	10/10		
Outi Aarresola, vpj.	8/10		
Aki Karjalainen, vpj.	10/10		
Timo Onatsu	6/10	Antti Laitinen	1/10
Hannu Kiminkinen	4/10	Heli Alapiha	1/10
Ilmo Viitanen	9/10	Helka Maltolahti	0/10
Jon Salminen	7/10	Outi Sahikallio	2/10
Ella Salmela	7/10	Jarkko Toivola	0/10
Elisa Pursiainen	8/10	Lauri Karhunen	2/10

Tilintarkastajat:

Martti Olli HTM, varalla Reijo Korpela KHT

1.3 Jäsenyhdistykset (166)

Urheiluseurat (144)

Alhon Aki ry	Jyväskylän Basketball Academy ry	Jyväskylän Taitoluistelu-seura ry
Alppihiihtoseura Himoski ry	Jyväskylän Jaguars ry	Jyväskylän Tanssi- ja
Alvajärven ryhti	Jyväskylän Roller Derby ry	Naisvoimisteluseura ry
DanceStyle ry	Jyväskylän Agility Team ry	Jyväskylän Tennisseura ry
Diskos Jyväskylä	Jyväskylän Academy of Martial	Jyväskylän Valo ry
FC Saarijärvi ry	Arts ry (AHMA)	Jyväskylän Voimistelijat ry
FC Vaajakoski ry	Jyväskylän ITF Taekwon_Do ry	JyväskyläLentis ry
Floorball Club Dux ry	Jyväskylän Kenttärheilijat ry	Jyvässeudun Kiekko ry
Grainville Line Dancers ry	Jyväskylän Kiri 2020 ry	Jyvässeudun Paini-Ässät ry
Haapamäen Urheilijat ry	Jyväskylän Kiri & Kirittäret	Jyvässeudun Ratsukot ry
Hankasalmen Hanka ry	Juniorit ry	Jämsän Kiekko-Sudet ry
Happee ry	Jyväskylän Kirittäret ry	Jämsän Retki-Veikot ry
Harjun Woima Jyväskylä ry	Jyväskylän Komeetat ry	Järvi-Suomen Pallo ry
HoNsU Juniorit ry	Jyväskylän Kunto- ja	Kaipolan Naisvoimistelijat ry
ISO:n Tanhuajat ry	Luontoliikkuajat ry	Kampuksen Dynamo ry
Jaguars Spirit Athletes ry	Jyväskylän Laskuvarjokerho ry	Kampuksen Plaani ry
Jigotai ry	Jyväskylän Latu ry	Kannonkosken Kiho ry
JKK Juniorit ry	Jyväskylän Lohi ry	Keihäskarnevaalit ry
JKK Jyväskylä ry	Jyväskylän Naisvoimistelijat ry	Kensu ry
Joutsan Pommi ry	Jyväskylän Nousu ry	Keski-Suomen Moottorikerho ry
Joutsan Seudun Pallo ry	Jyväskylän Pallokerho ry	KeuPa Hockey Team ry
JPS Juniorit ry	Jyväskylän Pyöräilyseura ry	Keurusjumpa ry
JYP Juniorit ry	Jyväskylän Rugby Club ry	Keuruun Kisailijat ry
JyväDance ry.	Jyväskylän Saukot ry	Keuruun Naisvoimistelijat ry
	Jyväskylän Seudun Palloseura ry	Keuruun Pallo ry
	Jyväskylän Shorinji Kempo ry	Konneveden Urheilijat ry

Korpilahden Pyrintö ry
 Korpilahden Urheiluautoilijat ry
 Koskenpään Kiri
 Kyyjärven Kyky ry
 Laukaan Kisa-Veljet Darma-Kai ry
 Laukaan Moottorimiehet ry
 Laukaan Shukokai Karate ry
 Laukaan Urheilijat ry
 Lentopalloseura Homenokat ry
 Leppäveden Leppä ry
 Lievestuoreen Kisa ry
 Liikunnan Riemu ry
 Los Bastardos ry
 Meloilola ry
 Mukwan Jyväskylä ry
 Multian Jyske
 Multian Naisvoimistelijat ry
 Muuramen Rasti ry
 Muuramen Syke ry
 Muuramen Yritys ry
 Muurasjärven Murto ry
 O2-Jyväskylä ry
 Padel JKL ry
 Palokan Ilo, voimistelu ja liikunta ry
 Palokan Pyry ry
 Palokan Riento ry
 Pihtiputaan Tuisku ry
 Ploki ry
 Pohjois-Päijänteen Pursiseura ry
 PT Jyväskylä ry
 Putkilahden Ketterä ry
 Pylkönmäen Yrittävä ry
 Pönttövuoren Peikot ry
 Rautpohjan Moottorikerho ry
 REAGL Capoeira Jyväskylä ry
 Riihivuoren Hiihtoseura ry
 Rock`n`Swing Dance Club Break ry
 Ryutokai ry
 Saarijärven Frisbaajat ry
 Saarijärven Jääurheiluseura ry
 Saarijärven Naisvoimistelijat ry
 Saarijärven Pullistus ry
 Saarijärven Tennis ry
 Seitsemän Hunnun Tanssi ry
 Ski Jyväskylä ry
 Stamina Triathlon Club ry
 Suunta Jyväskylä ry
 Swimming Jyväskylä ry
 Säynätsalon Riento ry
 Tammijärven Tammi ry
 Tanssi- ja voimisteluseura Illusion
 Vaajakoski ry
 Tanssiurheiluseura Tepika ry
 Team LKP ry
 Tikkakosken Pallo ry

Tikkakosken Suunnistajat ry
 Tikkakosken Tikka ry
 Tikkakosken Voimistelu- ja Liikuntaseura ry
 Toivakan Rivakka
 Trio-Juniorit ry
 Uuraisten Urheilijat ry
 Vaajakosken Kuohu ry
 Vaajakosken Pelikaanit ry
 Vaajakosken Uimaseura ry
 Vihtavuoren Pamaus ry
 Viitasaaren Naisvoimistelijat ry
 Viitasaaren Suunta ry
 Viitasaaren Viesti ry
 V- ja U- seura Uuraisten Raiku ry
 V- ja U-seura Urho ry
 V-, U- ja Raittiusseura Flanelis ry
 Äänekosken Huima ry
 Äänekosken Urheilijat ry

Opiskelijajärjestöt (1)

Jyväskylän yliopiston
 ylioppilaskunta ry

Maakunnalliset yhdistykset (8)

Keski-Suomen Hiihto ry
 Keski-Suomen Kylät ry
 Keski-Suomen Suunnistus ry
 Keski-Suomen Yleisurheilu ry
 Keski-Suomen Yleisurheilun tukisäätiö
 Suomen Metsästäjäliiton Keski-Suomen piiri ry
 TUL Järvi-Suomi ry
 TUL:n Keski-Suomen piiri ry

Valtakunnalliset lajiliitot (13)

AKK-Motorsport ry
 Hengitysliitto ry
 Parkour Oppimiskeskus ry
 Suomen Ampumaurheiluliitto ry
 Suomen Jääkiekkoliitto ry
 Suomen Koripalloliitto
 Suomen Lentopalloliitto ry
 Suomen Palloliitto ry
 Suomen Pesäpalloliitto ry
 Suomen Ratsastajain Liitto ry
 Suomen Salibandyliitto ry
 Suomen Taitoluisteluliitto
 Suomen Tennisliitto ry

1.4. Henkilöstö

Petri Lehtoranta	aluejohtaja	01.01. - 31.12.
Jouni Vatanen	lasten ja nuorten liikunnan kehittäjä	01.01. - 31.12.
Laura Härkönen	seurakehittäjä	01.01. - 31.12.
Mira Autio	toimistosihteeri	01.01. - 31.12.
Jyrki Saarela	aikuisliikunnan kehittäjä	01.01. - 31.12.
Laura Nuutinen	taloussihteeri	01.01. - 31.12.
Julia Korhonen työharjoittelija, Keski-Suomen Urheilugaala		01.09. – 31.12.

Lisäksi KesLissä on toiminut myös kouluttajia ja vapaaehtoistyöntekijöitä.

Keski-Suomen Liikunnan ohjauksessa valmistui 2021 yksi pro gradu -tutkielma:

Jyväskylän yliopisto / Liikuntatieteellinen tiedekunta /Liikunnan yhteiskuntatieteet:

Severi Jarva ja Teemu Keronen: ”Keski-suomalaisen lasten ja nuorten urheiluseuraharrastamisen kustannukset suosituimmissa joukkuepeleissä”

1.5. Liikunnan aluejärjestöjen yhteinen tekeminen

Vuoden 2021 Liikunnan aluejärjestöjen yhteistä tekemistä leimasi paitsi aluejärjestöjen isot, valtakunnalliset opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamat hankkeet, myös uuden ja yhteisen järjestön perustaminen. Suomen Liikunnan Alueet ry:n perustamiskokous 17.3.2021 jäi historiaan Liikunnan aluejärjestöjen yhteistyöjärjestön perustamispäivänä. Uuden järjestön hallituksen puheenjohtajaksi Mika Penttilä (POPLI), varapuheenjohtajiksi Ella Salmela (KESLI) ja Päivi Wickström (ESLU) sekä jäseniksi Riku Granat (HLU), Antti Kivelä (PSL), Eija Kellokoski-Kari (KEPLI) sekä Riikka Visa (LIIKU). Hallitus käynnisti työnsä strategiaproessin käynnistämisen kautta, mutta ensimmäisiä yhteisiä koulutuksia ehdittiin jo vuoden 2021 aikana käynnistää.

Aluejohtajien yhteistyö sai vuoden 2021 aikana uusia muotoja. Uutena toimintatapana oli vuoden 2021 aikana käytössä aluejohtajien kuukausikokoukset, lisäksi em. kokous nimitti tarvittavia työryhmiä varmistelemaan erilaisia yhteisiä asioita. Alueiden yhteistyöstä hyvänä esimerkkinä on 10 aluejärjestön voimin tehty työstö vastuullisuusohjelman laajentamisessa ja päivityksessä. Aluejohtajien työpanoksen lisäksi käytännön yhteistyötä alueiden kesken hoiti vuoden 2021 aikana erityisasiantuntija Timo Hämäläinen PLU ry:stä.

1.6. Urheilukortti

Syyskuun alussa 2021 käynnistyi suomalainen innovaatio, Urheilukortti, jonka tarkoituksena on kannustaa suomalaisia osallistumaan urheilutapahtumiin ja lisätä seurojen, lajiliittojen, Olympia- ja Paralympiarahastojen tulolähteitä. Urheilukortilla houkutellaan erityisesti uusia katsojia ottelutapahtumiin sekä lisätään ja monipuolistetaan jo urheilutapahtumissa käyvien kuluttajien tapahtumakäyntejä. Keväällä 2021 Keski-Suomen Liikunta hallituksen päätöksellä liittyi mukaan yhdeksi Urheilukortin omistajayhteisöksi.

2. Huomioimiset ja palkitsemiset

Tavoite

Huomioimisella ja palkitsemisella huomioimme laajaa keskisuomalaista vapaaehtoistyötä sekä pitkäaikaisia tehtäviä mm. urheiluseuratoiminnassa. Tämän lisäksi onnittelemme menestyksekkäitä urheilijoita sekä merkkivuotia viettäviä seuratoimijoita ja urheiluseuroja.

Toteutus

2.1. Ansiomerkit

Keski-Suomen Liikunnan hallitus myöntää ansiomerkkejä työstä keskisuomalaisen liikunnan ja urheilun kansalaistoiminnan ja vapaaehtoistoiminnan hyväksi. Ansiomerkkejä myönnetään henkilöille tunnustukseksi paikallisella, alueellisella tai valtakunnallisella tasolla liikunnan kansalaistoiminnan piirissä tehdystä työstä lasten ja nuorten liikunnan, aikuisten harraste- ja terveysliikunnan, kilpa- ja huippu-urheilun, koululais- ja opiskelijaliikunnan, erityisliikunnan, liikunnan järjestötoiminnan tai muun liikuntaa edistävän toiminnan hyväksi. Käytämme vuonna 2018 perustettua maakunnallista ansiomerkkijärjestelmää.

Vuonna 2021 myönnetyt ansiomerkit:

Kultainen ansiomerkki:

12.5.2021	Laine-Rissanen Kati	Kärkkäälän Ketterät ry
30.11.2021	Maltolahti Helka	Keski-Suomen Liikunta ry
30.11.2021	Salmela Ella	Keski-Suomen Liikunta ry

Hopeinen ansiomerkki:

15.12.2021	Viitanen Jonna	Jaguar Spirit Athletes ry
------------	----------------	---------------------------

2.2. Muut huomioimiset:

8.1.2021	Laura Härkönen	50 v.	Metsokukko nro 59
28.1.2021	Jyrki Saarela	50 v.	Metsokukko nro 60
8.9.2021	Hannu Kiminkinen	70 v.	Metsokukko nro 61
31.10.2021	Uuraisten Raiku ry	100 v.	Standaari, koulutusseteli
17.12.2021	Jouni Vatanen	60 v.	Metsokukko nro 62

2.3. Vuoden Urheilija-, urheiluteko- ja liikuntateko -valinnat

Keski-Suomen Liikunta palkitsee vuosittain vuoden urheilijan, joukkueen, vammaisurheilijan, elämänuran, seuratoimintahenkilön, nuorisourheiluseuran, nuorisourheilun vetäjän ja lasten liikuttajan Keski-Suomen Urheilugaalassa. Valinnan suorittaa vuosittain valittava palkitsemistyöryhmä. Lisäksi tilaisuudessa palkitaan kuntien valitseman vuoden liikuntateot sekä lajiliittojen valitsevat vuoden urheiluteot.

Vuoden parhaat keskisuomalaiset urheilumenestyjät on valinnut keskisuomalaisten urheiluihmisten esitysten pohjalta Keski-Suomen Liikunnan valitsema palkitsemistyöryhmä. Palkitsemistyöryhmään kuuluvat työryhmän puheenjohtaja Alpo Peltola, Tommi Roimela sanomalehti Keskisuomalainen, Kalle Pallonen YLE Jyväskylä, Ari Nummela KIHU, Petri Hagman Keljon Viesti, Kari Pirinen Keski-Suomen liitto, Ilmo Viitanen Keski-Suomen Liikunta, Minna Truphonen SKI Jyväskylä ja Nina Peltonen Paralympiakomitea. Työryhmän sihteerinä toimi Keski-Suomen Liikunnan aluejohtaja Petri Lehtoranta.

Vuoden 2021 keskisuomalaiset urheilijat ja yhdistykset:

Vuoden keskisuomalainen urheilija:	Elmo Lakka, JKU
Vuoden vammaisurheilija:	Sara-Elise Ruokonen, JKU
Elämänura -palkinto:	Pentti Särkioja
Vuoden keskisuomalainen valmentaja:	Juuli Avikainen, TVS Illusion
Vuoden keskisuomalainen nuori urheilija:	Heidi Salminen, JKU
Vuoden keskisuomalainen urheiluseura:	Jämsän Retki-Veikot
Vuoden keskisuomalainen seuratoimihenkilö:	Sami Talvensola, Jyväskylän Liitokiekkoilijat
Vuoden keskisuomalainen joukkue:	Kampuksen Dynamo
Vuoden keskisuomalainen nuorisourheiluseura:	Jaguars Spirit Athletes
Vuoden nuorisourheilun vetäjä:	Timo Korhonen, JyPK
Vuoden lasten liikuttaja:	Keuruun kaupungin varhaiskasvatuspalvelut
Maakunnallinen urheiluteko:	Pihtiputaan Keihäskarnevaalit 50 vuotta 2021
Jokeri-palkinto:	Jyväskylän Lohi ja Lohi-ilmiö
Harrastamisen Suomen malli – palkinto:	Multian kunta / Sinervän koulu

Vuoden urheiluteot (lajiliittojen valinnat):

Frisbeegolf	Jyväskylän Liitokiekon junioritoiminta
Hiihto	Jämsän Himoksen ja Äänekosken ensilumenladut
Jalkapallo	Kampuksen Dynamon Miesten Suomenmestaruus
Jääkiekko	Suolahden Urho / harrastajamäärien kasvattaminen koronasta huolimatta
Lentopallo	Otto Keinosen ja Aleksi Oksasen beach volley menestys
Paini	Harjun Voima Jyväskylän menestys SM-kisoissa 2021
Pesäpallo	Lohi-ilmiö
Ratsastus	Kouluratsastuksen kauden komeetta Heidi Leiniäinen ja Exciting
Salibandy	Lajin edistämistyö -palkinto: Marko "Make" Hokkanen Vuoden Seuratoimija: Ari "Arski" Lehtonen
Suunnistus	Veera Klemettisen menestys
Voimistelu:	Jyväskylän Voimistelijoiden rytmisen voimistelun toiminta
Yleisurheilu:	Elmo Lakan SE-juoksu
TUL:	Jyväskylän Lohi ja "Lohi-ilmiö"

Vuoden liikuntateot (kuntien valinnat):

Hankasalmi:	Hankasalmen Hangan pesäpallon nuorisotoiminta
Joutsa:	Joutsan harrastamisen malli
Jyväskylä:	Jigotai kickboxing
Jämsä:	Sorvajärven luontoliikuntapolku / Cycle Club Ilves
Kannonkoski:	Nuorten palloiloryhmien ohjaaminen
Karstula:	Rantakyläyhdistys ry
Keuruu:	Pihlajaveden Erämaapäivät
Kinnula:	Helmi Jauhiainen
Kivijärvi:	Joni Ahmavuon jääkiekkovuoro
Kyyjärvi:	Kyyjärven Kyky ry:n talviuinti
Luhanka:	Heta Huuskolan Montekypärät- sarjan voitto 2021
Petäjävesi:	Kettulanvuoren kuntoportaat
Pihtipudas:	Fit Pihtipudas-kuntosali
Saarijärvi:	Saarijärven Pullistuksen suunnistusjaoston osallistuminen suunnistuksen pitkän matkan SM-kisojen järjestämiseen
Uurainen:	Aktiivinen seuratoimija Viivi Rautiainen
Viitasaari:	Street Tennis - ohjattu lasten ja nuorten tennisharrastus.
Äänekoski:	Äänekosken Huima ry:n juniorijalkapallon osallistuminen ylipainehallin pystytystalkoisiin

3. Lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden edistäminen

Tavoite ja missio

Keski-Suomen Liikunnan lasten ja nuorten toimialan missio ja tavoite on, että keskisuomalaiset lapset liikkuvat varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten (OKM 2016) ja kouluikäisten fyysisen aktiivisuuden suositusten (OKM 2006) mukaisesti.

Toteutus

3.1. Varhaisvuosien liikunta

Keski-Suomen Liikunta osallistui Lisää liikettä -hankkeeseen. Hankkeella on neljä varhaisvuosien liikuntaa koskevaa tavoitetta:

1. *Valtakunnallisen Liikkuva varhaiskasvatus ohjelman paikallinen ja maakunnallinen edistäminen*
2. *Maakunnallinen varhaisvuosien liikunnan verkostotyön edistäminen*
3. *Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä liikunnallisen elämäntavan edistäminen*
4. *Uusien tukimuotojen ja sisältöjen kehittäminen varhaiskasvatustien liikuntakasvatustehtävän auttamiseksi.*

Keski-Suomen kunnat ovat nimenneet osallistujat Keski-Suomen varhaisvuosien liikunnan verkostoon. Koronaviruksen leviämisen rajoitustoimenpiteiden vuoksi kevään verkostotapaaminen pidettiin Teamsilla. Syksyn tapaaminen pystyttiin järjestämään siten, että osallistujat tulivat paikan päälle. Vuoden 2021 aikana varhaiskasvatuksen yksiköiden työ tueksi yhteistyössä Keuruun kaupungin varhaiskasvatuksen kanssa tuotettiin Vauhtipankki – alle kouluikäisten liikunnan videokirjasto. Vauhtipankissa on 24 liikuntaleikkiä esitettynä helposti ja nopeasti ymmärrettävällä tavalla.

Lisäksi vuoden aikana julkaistiin 3 numeroa Lapset Liikkeelle Keski-Suomessa verkkolehteä (kts. 5.5.), joissa kaikissa jaettiin hyviä erilaisia varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suosituksien käytännön toteutuksia. Varhaisvuosien liikunnan koulutuksia järjestettiin niissä määrin kuin koronaviruksen leviämisen rajoitustoimenpiteet mahdollistivat. Lisäksi vuoden aikana työskenteli työryhmä, jossa laadittiin Keski-Suomen Liikunnan tarjoamien varhaisvuosien liikunnan koulutusten kehittämissuunnitelma. Työryhmässä toimivat päiväkodin johtaja Minna Ahonen Laukaasta, Liikkuva varhaiskasvatuskoordinaattori Sami Talvensola Jyväskylästä ja vs. hallintovastaava Tino Kohonen Keuruulta sekä Mira Autio ja Jouni Vatanen Keski-Suomen Liikunnasta.

3.2. Liikkuva koulu ja liikkuva opiskelu -ohjelmat

Lisää liikettä hankkeessa perusopetuksen kouluja ja toisen asteen oppilaitoksia koskevat tavoitteet olivat:

1. *Liikkuva opiskelu ohjelman tunnetuksi tekeminen toisen asteen oppilaitoksissa*
2. *Perusasteen koulujen Liikkuva koulu ohjelmassa käynnistettyjen toimenpiteiden vakiinnuttaminen pysyväksi toiminnaksi koulujen toimintakulttuurissa*
3. *Lisää liikettä iltapäiviin kehittämistyö*

Keski-Suomesta Liikkuva koulu ohjelmassa mukana 102 koulua ja Liikkuva opiskelu ohjelmassa 20 oppilaitosta. Peruskouluille ja 2. asteen oppilaitoksille markkinointiin koulupäivän liikunnallistamista edistäviä webinaareja. Lisäksi lisättiin yhteydenpitoa puhelimella, sähköpostilla ja Teams-tapaamisissa.

Lapset liikkeelle Keski-Suomessa verkkolehdestä jaettiin koulujen ja oppilaitosten esimerkkejä Liikkuva koulu ja Liikkuva opiskelu -ohjelmien toteutuksista.

Liikkuva koulu ja Liikkuva opiskelu ohjelmaan liittyviä koulutuksia järjestettiin koronaviruksen leviämisen rajoitustoimenpiteiden mahdollistamalla tavalla.

Vuoden aikana työstiin Koululaisen kestävyyskunnan kehittäminen opettajan opas. Opas tehtiin Keski-Suomen Liikunnan johdolla yhteistyössä Kihun, Likesin ja Jyväskylän Yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan kanssa sekä Jyväskylän kaupungin opetuspalveluiden kanssa.

3.3. Harrastamisen edistäminen ja lisää liikettä iltpäiviin kehittämistyö

Keski-Suomessa rahoitusta Harrastamisen Suomen mallin toteutukseen sai yhdeksän (9) kuntaa. Helmikuussa järjestettiin rahoitusta saaneiden kuntien verkostotapaaminen. Lisäksi vuoden aikana osallistuttiin aktiivisesti liikunnan aluejärjestöjen yhteiseen Harrastamisen edistämisen työryhmään sekä toteutettiin valtakunnallinen webinaari, jossa teemana oli 7-17 -vuotiaiden lasten ja nuorten liikkumissuositusten toteuttaminen Harrastamisen Suomen mallin toimenpitein.

3.4. Soveltava liikunta

Soveltavan liikunnan osalta yhteistyötä jatkettiin Paralympiakomitean, Jyväskylän Yliopiston ja Jyväskylän kaupungin kanssa. Keväällä toteutettiin Liikuntaa kaikille digitaalisesti –koulutus (kouluttajana Niko Leppä). Osallistujia 12 henkilöä. Elokuussa järjestetyssä Soveltavan liikunnan koulutuksessa oli mukana 16 seuraohjaajaa. Pe 17.9.2021 VALTTI -kick off tapahtumassa KesLi oli mukana jäsenseurojen tukena. Paikalla oli kymmenen lasta ja nuorta perheineen. Paikalle oli kutsuttu myös VALTTI-ohjaajia ja nuoria perheineen. Tapahtuma onnistui hyvin. Junior Games tapahtuma järjestettiin Hipposhallilla vuoden tauon jälkeen 24.11. Hipposhallilla ja KesLi oli mukana järjestelyapuna.

Keski-Suomen Liikunta on mukana Paralympiakomitean kolmevuotisessa Avoimet ovet -hankkeessa (2020-2023), jossa tavoitteena on tukea urheiluseuroja vammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien harrastajien mukaan ottamisessa. Hanke toteutetaan yhteistyössä 12 liikunnan aluejärjestön ja seitsemän lajiliiton kanssa. Hanketta rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

Keväällä huhtikuussa Avoimet ovet –verkon tapaamiseen osallistui 25 henkilöä. Tilaisuus järjestettiin teamsin avulla. Syksyn 2021 tapaaminen järjestettiin syyskuussa lähitapaamisena Hippoksella. Kävimme seuraamassa JKU:n soveltavan yu-kerhon harjoituksia. Paikalla oli seurojen, lajiliittojen ja kuntien edustajia. Keski-Suomesta mukana on 9 seuraa eri lajeista.

3.5. Lapset liikkeelle Keski-Suomessa -verkkolehti

Jatkettiin edellisenä vuonna aloitettua Lapset liikkeelle Keski-Suomessa verkkolehden julkaisemista. Lapset liikkeelle Keski-Suomessa verkkolehti monipuolistaa osaamisen kehittämisen keinoja sekä tehostaa lasten liikunnan viestintää. Verkkolehden kohderyhmänä ovat varhaiskasvattajat, koulutoimijat, lasten ja nuorten valmentajat ja ohjaajat, lasten liikuntatoimintaa järjestävät yhteisöt sekä kaikki lasten liikunnasta kiinnostuneet.

Lehden sisältönä olivat asiantuntijoiden haastattelut ja heidän kirjoittamansa kolumnit, hyvien mallien ja toimintatapojen esittely, ajankohtaisten asioiden puntarointi sekä muut lasten ja nuorten liikuntaa monipuolisesti käsittelevät teemat. Verkkolehti on kaikkien halukkaiden saatavissa veloituksetta ilmoittautumalla postituslistalle. Verkkolehden artikkeleissa käsiteltiin alle kouluikäisten liikuntaa, lasten ja nuorten kilpaurheilua, harrasteliikuntaa, koululiikuntaa, soveltavaa liikuntaa sekä omatoimista liikkumista.

3.6. Lasten ja nuorten liikunnan koulutukset

<u>Pvm.</u>	<u>Koulutus, paikka</u>	<u>osallistujamäärä</u>
22.1.	Liikuntatutor koulutus, Jyväskylä (JKO)	20
26.1.	Kestävyyslajien seurat (JKU, Ski JKL, Stamina, Suunta JKL)	6
22.2.	Liikuntatutor koulutus, Joutsa	15
23.2.	Jyväskylän kaupungin liikuntakerhojen järjestäjien koulutus	8
24.2.	Keski-Suomen varhaisvuosien liikunnan verkosto	16
8.4.	Keski-Suomen harrastamisen Suomen mallin kuntien verkosto	9
13. ja 19.4.	Jyväskylän Taitoluistelukseuran ohjaajakoulutus	6
22.4.	Liikettä pihaleikkeihin koulutus, Keuruu	15
10.5.	Liikuntatutorkoulutus, Jyväskylä (Gradia)	12
24.8.	Liikettä pihaleikkeihin	7
31.8.	Lasten motoristen taitojen kehitys, Keuruu	10
2.9.	Liikuntaa pienissä tiloissa, Keuruu	8
24.9.	Liikuntatutor koulutus, Jyväskylä (JKO)	14

27.9.	Liikkuva opiskelu koulutus (JKO)	12
28.9.	Välkkäräkoulutus, Viitasaari	34
13.10.	Liikuntatutor koulutus, Jämsä	10
16.11.	Välkkäräkoulutus, Petäjävesi	12
		17 koulutusta 214 osallistujaa

Lisäksi Keski-Suomen oppilaitosten ja varhaiskasvatustieteiden edustajia osallistui seuraaviin liikunnan aluejärjestöjen järjestämiin valtakunnallisiin webinaareihin.

21.1.	Liikuntakasvatus varhaiskasvatuksessa webinaari
10.2.	Liikkuva opiskelu korkeakoulussa webinaari
14.9.	Harrastamisen Suomen mallilla liikkumissuositukset käytäntöön webinaari

3.7. KESLI-liikuntaleiri

KESLI-liikuntaleiri on vuosittain järjestettävä maakunnallinen leiri minkä avulla pyritään innostamaan keskisuomalaisia lapsia liikunnan pariin. Leiriä on järjestetty vuodesta 2003 lähtien. Vuonna 2021 leiriä ei toteutettu Covid19-pandemian vuoksi.

3.8. Urheiluseuraviikko Jyväskylässä 25.- 29.10.

Jyväskylän kaupungin Seurat GO! -hanke ja Keski-Suomen Liikunta toteuttivat lokakuussa Urheiluseuraviikon jyväskyläläisille lapsille, koska Korona-pandemia esti Finlandia Marathonin yhteyteen suunnitellun koululaistapahtuman. Urheiluseuraviikon tavoitteena oli tarjota koululaisille iloinen liikuntapäivä, jossa he pääsivät tutustumaan seurojen liikuntatarjontaan sekä auttaa jyväskyläläisiä urheiluseuroja markkinoimaan omaa toimintaansa.

Jyväskylän kouluille eivät ulkopuoliset toimijat päässeet pandemian aikana mutta Jyväskylän sivistystoimi antoi Urheiluseuraviikon toteutukseen erillisen luvan. Nähtiin tärkeäksi, että lapsille pystyttiin tarjoamaan iloa ja virkistystä pandemian sävyttämiin koulupäiviin. Viikon suunnittelussa huomioitiin erityisen tarkasti terveysturvallisuus. Urheiluseuraviikkoon pääsi mukaan 15 nopeimmin ilmoittautunutta koulua ja seuraa. Kaikkiaan viikon aikana lapset pääsivät tutustumaan kymmeneen eri urheilulajiin.

Palautekyselyyn vastanneet koulut ilmoittivat kokonaisosallistujamääräksi 1761 lasta. Ainoastaan kahdelta koululta ei saatu vastauksia. Palautteiden pohjalta voidaan todeta, että Urheiluseuraviikko oli erittäin onnistunut. Lapset, seurojen toimijat ja koulun henkilöstö olivat erittäin tyytyväisiä tapahtumaan ja sille toivottiin jatkoa tulevaisuudessa.

3.9. Nuorten kesätyö -hanke

Keski-Suomen Liikunta jakoi OKM:n myöntämää avustusta 40:lle keskisuomalaisille urheiluseuralle nuorten lyhytaikaiseen palkkaamiseen seuroihin ajalle 1.5.-30.9.2021. Yhtä työntekijää kohti resurssi oli 700€. Haku aukaistiin urheiluseuroille 20.4. ja koko raha saatiin jaettua eteenpäin.

Hankkeen tuloksena 40 keskisuomalaista urheiluseuraa työllisti 93 nuorta erilaisiin kesätyötehtäviin. Nuorten tehtävät liittyvät pääasiassa leiritoiminnan järjestämiseen, ohjaajatehtäviin sekä moneen muuhun seurojen perustoimintaan liittyviin tukitehtäviin, kuten viestintään. Myös Keski-Suomen Liikunta työllisti yhden nuoren nettisivujen uudistamistehtäviin.

Hankkeen seurat olivat koko Keski-Suomen alueelta. (Hankasalmi, Jyväskylä, Jämsä, Keuruu, Laukaa, Muurame, Saarijärvi ja Äänekoski). Keski-Suomen Liikunta sai seuroilta erittäin myönteistä palautetta hankkeesta.

Kesätyöntekijöiden toiminta tavoitti n. 4500 keskisuomalaista.

Keski-Suomen Liikunta järjesti seuroille myös Urheiluseura nuorten työnantajana -koulutuksen 26.5.

4. Työikäisen aikuisväestön ja ikäihmisten fyysisen aktiivisuuden edistäminen

Toimialan toimintamuotoina ovat verkostotyö, koulutus, kunnille ja työyhteisöille kohdistuvat palvelut sekä tapahtumat. Liikkuvat ohjelmien toimenpiteiden tukeminen on jo pitkään näkynyt liikunnan aluejärjestöjen aikuisliikunnan toiminnan sisällöissä. Maakunnan asukkaiden suuntautumista terveelliseen elämäntapaan pyritään edistämään koulutuksellisin, vuorovaikutuksellisin ja kokemuksellisin keinoin tarjoamalla tietoa, taitoja ja käytännön liikuntakokemuksia. Verkostotyö painottuu liikuntakentän asiantuntijana toimimiseen erilaisissa maakunnallisissa ja valtakunnallisissa verkostoissa ja foorumeissa.

Tavoitteet

Aikuisliikunnan toimialan painopisteinä vuonna 2021 olivat:

1. Kuntien ja niissä toimivien seurojen sekä yhdistysten aikuisille ja senioreille suunnatun harrasteliikunnan tarjonnan edistäminen ja kehittäminen.
2. Kuntien liikuntaneuvonnan ja liikunnan palveluketjujen sekä elintapaneuvonnan edistämien ja kehittäminen.
3. Työelämään liittyvän hyvinvoinnin edistäminen ja kehittäminen.
4. Arkiliikunnan ja kestävä liikumisen edistäminen (mm. pyöräily, kävely, luontoliikunta).

4.1. Terveyttä ja hyvinvointia edistävä projekti- ja hanketoiminta

Tavoite:

Terveysten- ja hyvinvoinnin edistämisen hankkeita syntyy maakuntaan ja kuntiin. Nämä hankkeet ja projektit tuottavat toimintamalleja ja toimintaverkostoja, jotka lisäävät ja kehittävät aikuisten liikkumisen mahdollisuuksia ja lisäävät liikkumista Keski-Suomessa. Hankkeissa ja koulutuksilla lisätään toimijoiden valmiuksia tuottaa ja toteuttaa terveyttä edistävää liikuntaa ja palveluita.

Toteutus:

Maakunnan kunnille järjestöille ja yhdistyksille välitetään tietoa hankeavustusten hauista ja avustetaan hankkeiden suunnittelussa. Tämän viestintä- ja tukipalvelun lisäksi KesLi on mukana toteuttamassa aikuisliikuntaa edistäviä hankkeita.

4.1.1 Liikuttava Suomi

Liikunnan aluejärjestöjen yhteisessä (15) Hankkeessa painottuvat liikuntaneuvonnan- sekä liikunnan palveluketjun kehittäminen ja työyhteisöliikunta sekä näiden paikallisen kuntatoteutuksen edistäminen. Tänä vuonna myös ikääntyvien arjen aktiivisuuden ja liikkumisen edistämisen toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus nousi kolmanneksi pääteemaksi.

Koronapandemian johdosta toiminta painottui pitkälle verkostotyöhön ja viestinnällisiin toimenpiteisiin. KesLin aikuisliikunnan kehittäjä osallistui Keski-Suomen Sote -valmisteluhankkeen elintapaneuvonnan ja liikuntaneuvonnan sekä diabetes hoitopolun kehittämisen työryhmiin.

4.1.2 Meidän Perhe Liikkeellä

Hanketta toteutetaan THL:n myöntämän Terveysten edistämisen 3 -vuotisella avustuksella (2020-2022). Likes hallinnoi hanketta ja KesLi on hankkeessa osatoteuttajana. Perhekeskusten toimintaympäristöön suuntautuvan hankkeen ydinajatuksena on arjen liikkumisen edistäminen perhekeskusten toiminnassa ja yhteistyön lisääntyminen kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Kuluneena vuonna toteutettiin Mielen hyvinvointia edistämässä - ja Kohtaamisia luonnossa –työpajat pilottikunnissa (8) sekä molempiin johdantoluennot (etä). Hankkeessa tavoitteita edistetään myös maakunnallisissa ja valtakunnallisissa verkostossa. Myös tässä hankkeessa on jouduttu pandemian vuoksi toimintaa mukauttamaan ja osin suuntaamaan

resurssia viestinnällisiin toimenpiteisiin, kuten blogikirjoitusten (4) ja teemavideoiden (3) tuottamiseen. Pääosa kuntatyöpajoista päästiin toteuttamaan läsnätilaisuuksina.

4.1.3 Liikuttavat kylätalot hankehaku

Syksyllä Keski-Suomen Liikunta ry työsti yhdessä Keski-Suomen kylät ry:n kanssa maakunnallisen hankeavustushakemuksen maaseuturahaston hakuun. Teamana oli kyläyhteisöjen liikkumisen aktivointi yhteistyössä paikallisten yhdistysten ja seurojen kanssa. Aivan vuoden vaihteessa saatiin tieto, että kyseinen hankehakemus jäi niukasti varasijalle, eikä avustusta näin ollen saatu.

4.2. Verkostotyö

Tavoite

Tavoitteena on toimia monialaisissa verkostoissa liikunnan asiantuntijana ja aktiivisena vaikuttajana.

Toteutus

4.2.1 Meijän Polku

Meijän Polun pääteemat ovat liikunta, lepo, luonto ja yhteisöllisyys. Meijän Polku yhteistyö kuntien ja muun toimijaverkoston kanssa tarjoaa mahdollisuuden edistää keskisuomalaisten hyvinvointikäyttäytymistä, erityisesti arki- ja luontoliikuntaa ja kestäväää liikkumista maakunnallisesti.

Tänä vuonna on painopisteenä ollut edistää keskisuomalaisten luontoreittien tunnettuutta ja paikallista kehittämistä keskisuomalaisten ja laajemminkin matkailijoiden hyvinvoinnin ja liikkumisen tueksi. Kuluneen vuoden aikana lanseerattiin vahvasti Luontopysäkki -konseptia Jyväskylään ja Luontotyöpäivää maakuntaan. Uutena isona teamana on otettu viestintään lähiluonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin tukena.

Maakunnan tasolla on nostettava esiin ”Meijän Polkulaisten” yksilöiden ja organisaatioiden vahva vaikuttamistyö verkostoissa, tapaamisissa ja henkilökohtaisissa kontakteissa maakunnan hyvinvointiohjelmaan ja tulevan hyvinvointialueen toiminnan valmistelun ja suunnitteluun.

4.3. Liikkuva elämäntapa

Tavoite

Keski-Suomen alueella liikunnallinen elämäntapa yleistyy aikuisväestössä.

Toteutus

Aikuisliikunnan sektorilla painottuvat Liikkuva aikuinen ohjelma ja Ikiliikkujat -ohjelma. Tämä vuoden aikana verkostotyötä on ollut myös Liikkuva perhe -ohjelman ja Olympiakomitean Liikkuajan polku -perheliikunnan teemaryhmän kokoontumisissa.

4.3.1 Liikkuva aikuinen ohjelma

Liikkuva-aikuinen ohjelman tavoitteita on pystytty edistämään verkostoissa ja kuntatapaamisissa. Liikuntaneuvonnan Keski-Suomen maakunnallisessa työryhmässä ja liikunnasta hyvinvointia-hankkeen tapaamisissa ja seminaareissa on tehty valtakunnallisia suosituksia tunnetuksi ja kohdattu noin puolet Keski-Suomen kunnista. Hankeavustusten hauista on viestitty suoraan kaikkiin Keski-Suomen kuntiin sähköpostein.

4.3.2 Ikiliikkujat ohjelma

Ikäinstituutin ja Etelä-Suomen liikunta ja urheilu ry:n (ESLU) kanssa toteutettiin ikääntyvät seurassa infotilaisuus. Sen jatkona toteutettiin ESLU:n kanssa yhdessä ikääntyvät urheiluseurassa tuotteistamiskulutus. Loppuvuodesta Liikunnan aluejärjestöt nimesivät KesLin aikuisliikunnan kehittäjän yhteyshenkilöksi Ikäinstituutin Ikiliikkuja Liikuttaa –

hankkeeseen. Kyseisen hankkeen materiaaleja ja kampanjaviestintää kaikki Liikunnan alueet välittävät oman toiminta-alueensa kuntiin ja järjestöihin.

4.4. Toimintakykyä työelämään

Tavoite

Työyhteisöt ovat aktiivisia henkilöstönsä hyvinvoinnin edistämässä liikkumisen avulla. Työyhteisöissä on osaamista tai osaavat kumppanit henkilöstöliikunnan suunnitteluun ja toteutukseen. Yritysten ympärillä olevat verkostot ja palveluntuottajat kuten seurakunnat, yhdistykset, yritykset ja oppilaitokset tarjoavat kumppanuutta ja laadukkaita palveluita erityisesti matalan kynnyksen liikkumiseen. Jo oppilaitoksissa otetaan työelämän vaatimukset huomioon ja osataan kouluttaa ja ohjata nuoria oman hyvinvointinsa edistämiseen liikkumalla.

Toteutus

4.4.1 Buusti360

Liikunnan aluejärjestöt edistävät työyhteisöliikunnan ja työyhteisöhyvinvoinnin teemoja yhteisen Buusti360 tuotemerkin alla. Yhdessä on tuotettu markkinointia mm. Buusti.fi -nettisivujen blogiteksteillä ja jakamalla niitä omissa viestintäkanavissa. KesLi markkinoi avoimia terveystutkimusten mittauksia järjestäen hyvinvointiviikko – tapahtuman Savelan toimitiloissaan keväällä ja syksyllä. Syksyllä toteutettiin maksuttomien työyhteisöliikunnan kartoitusten kampanja. KesLi teki kartoituksen Keuruun kaupungille ja sen perusteella voitiin myöntää Suomen aktiivisin työpaikka sertifikaatti Keuruun Kaupungille lokakuussa.

4.4.2. Liikkuva aikuinen ohjelma

Liikkuva aikuinen tuottaa valtakunnallisesti näkyvää viestintää ja sisältöjä, joita sitten Liikunnan alueet sovitusti levittävät ja hyödyntävät omilla alueillaan. Mm. Liikkuva -aikuinen ohjelman tuottamat Etukeno- ja Liikunnan aluejärjestöjen oma, Hyvinvoinnin palaset osaksi elämää – webinaarisarjat olivat valtakunnallisesti näkyvää viestintää.

4.5. Koulutukset ja tilaisuudet

Aika	Tilaisuus / koulutus / työpaja	Osallistujamäärä
16.2.	Ikääntyneiden liikunta urheiluseurassa -webinaari (yhdessä ESLU ja Ikäinstituutti)	10
21.2.	Gradian henkilökunnan kestävyysliikunta ja juoksukoulu	25
17.3., 15.4. ja 11.5.	Seniorit seuraan työpaja 3 kpl (vastuujärjestäjänä ESLU ja Ikäinstituutti)	
14.4.	Mielen hyvinvointia edistämässä Luento (Meijän Perhe Liikkeellä -hanke)	24
28.4.	Mielen hyvinvointia edistämässä -työpaja, etä (Meijän Perhe Liikkeellä -hanke)	7
6.5.	Mielen hyvinvointia edistämässä -työpaja, etä (Meijän Perhe Liikkeellä -hanke)	6
20.5.	Mielen hyvinvointia edistämässä -työpaja, etä (Meijän Perhe Liikkeellä -hanke)	8
1.6.	Lämpöyökkösen henkilökunnan juoksukoulu	6
17.8.	Black Bruinin henkilökunnan juoksukoulu	10
7.9.	Kohtaamisia Luonnossa johdantoluento, etä (Meijän Perhe Liikkeellä -hanke)	21
21.9.	Kohtaamisia luonnossa Työpaja, Laukaa, (Meijän Perhe Liikkeellä -hanke)	5
22.9.	Kohtaamisia luonnossa Työpaja, Joutsa, (Meijän Perhe Liikkeellä -hanke)	5
28.9.	Kohtaamisia luonnossa Työpaja, Keuruu, (Meijän Perhe Liikkeellä -hanke)	7
29.9.	Kohtaamisia luonnossa Työpaja, Petäjävesi, (Meijän Perhe Liikkeellä -hanke)	5
13.10.	Liikuntaneuvonnan ajankohtaiswebinaari (Liikunnasta hyvinvointia hanke)	24
22.11.	Mielen hyvinvointia edistämässä työpaja, Petäjävesi, (Meijän Perhe Liikkeellä -hanke)	7
24.11.	Sote tulee – oletko valmis – seminaari (Liikunnasta hyvinvointia hanke)	18
YHT:		188

Hyvinvointiprojekteissa tai avoimissa tilaisuuksissa KesLin aikuisliikunnan toimialalla tehtiin terveystutkimusten mittauksia tänä vuonna 51 henkilölle.

Aika	Tilaisuus/ koulutus työpaja	Osallistujamäärä
7.1.	Palokan Ilo Starttitapahtuma kohonkoostumusmittaukset	7
26.4.- 30.4.	KesLin hyvinvointiviikon mittaukset	14
8.11.- 12.11.	KesLin hyvinvointiviikon mittaukset	11
18.11.	yksityishenkilön Firstbeat mittaus	1
2.12.2021	Kehonkoostumusmittaukset O2 KKI -ryhmä	10
16.12.2021	Kehonkoostumusmittaukset O2 KKI -ryhmä	8
YHT:		51

4.6. Finlandia Marathon 18.9. 2021

Finlandia Marathon järjestettiin koronaviruksen vuoksi alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen yksi päiväinen lauantaina 18.9. Finlandia Marathonin ohjelmassa oli Finlandia Kävely (5 km), Varttimaraton (10,5 km), Maratonviesti, puolimaraton ja maraton. Finlandia Marathonin yhteydessä juostiin SUL SM-maraton ja myös Suomen Aikuisurheiluliiton SM-maraton.

Osallistujamäärät:	- maraton	274
	- puolimaraton	835
	- Varttimaraton	389
	- maratonviesti 17 joukkuetta	112
	- Finlandia Kävely	116
	- SAUL SM-maratonille osallistui	172
	- SUL SM-Maratonille	33
Yhteensä osallistujia		1931

KesLin aikuisliikunnan tapahtumissa, koulutuksissa, seminaareissa ja työpajoissa kohdattiin 2.170 henkilöä.

5. Seuratoiminnan edistäminen

Tavoite

Keski-Suomen Liikunnan tavoitteena on keskisuomalaisten urheiluseurojen jatkuva hyvinvointi, kehittyminen ja menestyminen. Tavoitteena on, että vuoteen 2025 mennessä jäsenseuroista 60 on saavuttanut seurojen laatujärjestelmän Tähtiseura-arvon.

Vuonna 2021 KesLin jäsenseuroissa oli kaikkiaan 45 737 jäsentä. Jäsenmäärä kääntyi nousuun vuoden 2020 lukemasta.

Vuoden 2021 painopistealueet:

1. Seurojen kehittäminen seurakehitysprosessien avulla, vähintään 5 seuraa johdetussa prosessissa
2. Ajankohtaisten seurajohdon koulutusten toteuttaminen, vähintään 15 koulutusta
3. Seurojen Toiminnanjohtajien verkostotoiminnan kehittäminen, tilaisuuksia yhteensä 10 vuoden aikana
4. Seurafoorumien käynnistäminen pienemmissä Keski-Suomen kunnissa (Petäjävesi, Pihtipudas, Laukaa)

Toteutus

KesLin seurakehittäjän työskentely painottui urheiluseuran organisaation ja hallinnon kehittämiseen. Työ oli konsultointia, kehitysprosessien juoksutusta, koulutusta, koulutusten organisointia sekä verkostojen kokoamista ja ylläpitoa.

Pandemian aikana seurojen konsultointi lisääntyi edelleen, koska seurat kohtasivat monenlaisia haasteita ja hakivat niiden ratkaisemiseksi tukea seurakehittäjältä. Erityisesti painottui seurojen talousneuvonta, työsuhteasiat ja koronaviestintä.

KesLin seurakehittäjä teki yhteistyötä lajiliittojen seurakehittäjien, toisten aluejärjestöjen seurakehittäjien, KIHU:n työntekijöiden, Likesin työntekijöiden, Liikuntatieteellisen tiedekunnan yhteiskuntatieteiden henkilöstön, Jyväskylän urheiluakatemian työntekijöiden sekä Olympiakomitean seuratiimin kanssa. Lisäksi seurakehittäjä teki yhteistyötä Keski-Suomen kuntien liikunnan viranhaltijoiden kanssa Seurafoorumien ja koulutusten toteutuksessa. Määrälliset toiminnan tavoitteet ylitettiin selkeästi vuoden aikana ja mitattavat laadulliset tavoitteet saavutettiin suunnitellusti.

5.1. Tähtiseura- laatuohjelma

Tähtiseura-ohjelma on aluejärjestöjen, lajiliittojen ja Olympiakomitean laatuohjelma, joka kehittää ja tukee seuratoimintaa. Tähtimerkki on tunnus urheiluseuralle, joka täyttää määritetyt laatutekijät kohderyhmänsä osalta. Osa-alueita on kolme: lapset ja nuoret, aikuiset sekä huippu-urheilu.

Seurakehittäjä teki vuoden aikana lajiliittojen seurakehittäjien kanssa kahdeksan Tähtiseura-auditointia, seuran yhteiskehittämistä. Uudeksi Tähtiseuraksi auditointiin JYP juniorit, joka sai myös valtakunnallisen Tähtiseuralla 1000 euron kannustepalkinnon. Muut uudelleen auditoidut seurat olivat: Saarijärven Pullistus/suunnistusjaosto, KENSU/pikaluistelu, Jyväskylän Kenttäurheilijat/yleisurheilu, Jyväskylän Naisvoimistelijat/voimistelu, Palokan Ilo/voimistelu, Muuramen Syke/voimistelu ja SKI Jyväskylä/hiihto. Seurat uudelleen auditoidaan kolmen vuoden välein. Seuroista osallistui auditointeihin yhteensä 57 henkilöä. Pandemian ja lajiliittojen seurakehittäjien lomautusten ja irtisanomisten takia useita aikataulutettuja auditointeja jouduttiin siirtämään vuodelle 2022. Vuoden aikana Jigotain judojaos luopui Tähtiseura-arvosta.

Tähtiseura-ohjelmassa on nyt yhteensä 48 keskisuomalaista seuraa, joista hyväksytysti auditoituja on 38.

5.2. Seurakehitysprosessit

KesLin ohjattuihin seurakehitysprosesseihin osallistui yhteensä kymmenen keskisuomalaista seuraa: Diskos, FC Vaajakoski, Joutsan Pommi, JNV, JYP juniorit, Jyväskylän ITF Taekwondo, LiigaPloki, Muuramen Yritys, SKI Jyväskylä ja Äänekosken Huima.

Keski-Suomessa toteutettujen seurakehitysprosessien lisäksi seurakehittäjä toteutti Kainuun Liikunnan tilaaman seurojen kehitysprosessin. Prosessiin osallistui kahdeksan kainuulaista seuraa: FC Wimma Kajaani, Kajaani Dance, Kajaani Gymnastics, Kajaanin Haka, Kajaanin Judokerho, Kajaanin Junnu Hokki 68, Kajaanin Kipinä ja Papas Roller Derby Kajaani

Pidetyt kehittämistilaisuudet:

- 11.1. FC Vaajakoski
- 13.1. Seurat GO
- 13.1. Jääkiekkoliitto Tähtiseurasparraus
- 14.1. Joutsan Pommin kehitysilta
- 15.1. FC Vaajakoski
- 17.1. HWJ Tähtiseurakehitystyö
- 18.1. SKI Jyväskylä kehitysilta
- 19.1. LiigaPloki
- 20.1. Tähtiseura sparraus
- 20.1. ITF Taekwondo TS
- 20.1. HonSu juniorit TS
- 23.1. Voimisteluseurat, vaikuttamis- ja olosuhdetyö
- 25.1. Diskos
- 26.1. Lumilajien seurat, Harrastamisen Suomen malli
- 27.1. Koronasparraus Kirittäret
- 28.1. Koronasparraus HWJ
- 28.1. Tapahtumatuotanto sparraus Konneveden Moottorikerho
- 29.1. Yhdistystoiminnan sparraus Riihivuoren hiihtoseura
- 2.2. Yhdistystoiminnan sparraus ITF Taekwondo
- 3.2. Yhdistyslakisparraus JYP juniorit
- 4.2. Koronatukisparraus Kirittäret
- 8.2. Harrastamisen Suomen malli sparraus Jyväskylän kaupunki
- 8.2. Koronatukisparraus Suomen salibandyliitto
- 10.2. Tähtiseura-auditointisparraus Luisteluliitto
- 11.2. Verotussparraus HoNsU juniorit
- 16.2. Yhdistyslainsäädäntösparraus skuuttaus- ja skeittausseurat
- 18.2. Harrastamisen Suomen mallin sparraus HWJ
- 24.2. Tapahtumatuottamisen sparraus Konneveden moottorikerho
- 25.2. Tähtiseura-auditointi sparraus luisteluliitto
- 25.2. Tähtiseura-auditointi sparraus jääkiekkoliitto
- 25.2. Kehitysilta Diskos Jyväskylä
- 26.2. Yhdistystoiminnan kehityspalaveri uusien lajien seuroille: skeittaus, trial, skuuttaus, BMX, lumilautailu
- 28.2. Avustusten hakeminen, Riihivuoren hiihtoseura
- 4.3. Kehitysilta HoNsU juniorit
- 8.3. Kehitysilta LiigaPloki
- 11.3. Joutsan Pommin kehitysilta
- 12.3. Sparraus työehtosopimuksen soveltamisesta seuroille
- 15.3. Sparraus seuran verotus ja hallinto Riihivuoren hiihtoseura
- 16.3. ITF Taekwondo kehitysilta
- 22.3. Sparraus kehitysprosessista Saarijärven Pullistus
- 23.3. Kehitysilta SKI Jyväskylä
- 6.4. Kehitysilta FC-Vaajakoski
- 7.4. Muuramen Yrityksen kehitysilta
- 8.4. HoNsUn kehitysilta
- 11.4. Äänekosken Huiman kehitysilta
- 19.4. Kainuun seurojen Kehitysprosessi
- 22.4. KYT kehitysprosessin sparraus
- 4.5. ITF Taekwondon kehitysilta
- 11.5. Keski-Suomen yhteisöjen tuen kehitysprosessin sparraus

17.5.	Kainuun seurojen kehitysprosessi
28.5.	Seuran kokonaiskehittämisen sparraus, Viitasaaren viesti
31.5.	Muuramen Yrityksen kehitysilta
9.6.	Seitsemän seuran yhteiskehittämisprosessin kehitysilta
10.6.	Hiihtoliitto, sparraus Keuruun Kisailijat Tähtiseura
17.6.	Seuratuen jatkohakemuksen sparraus JyVo
7.9.	LiigaPlokin, Plokin ja lukion yhteiskehittämis-ilta
8.9.	Seuratukisparraus O2
9.9.	Joutsan Pommin kehitysilta
10.9.	KYT:n kehityspäivä
14.9.	Korona-avustus sparraus/Kensu
2.11.	Ratsastusseurojen kehitysilta
11.11.	Kehitysilta Ryutokai
12.11.	KYT:n kehityspäivä
15.11.	Kainuun seurojen seurakehitysprosessi
23.11.	Suunta Jyväskylän seuratuksiparraus
23.11.	Swimming Jyväskylän seuratuksiparraus
24.11.	Diskoksen seuratuksiparraus
25.11.	Leppäveden Lepän seuratuksiparraus
25.11.	Padel Jyväskylä seuratuksiparraus
26.11.	Liikunnan yhteiskuntatieteellisen opiskelijoiden seuratuksiparraus
29.11.	Äänekosken urheilijoiden seuratuksiparraus
16.12.	Joutsan Pommin kehitysilta

Kaikkiaan kehittämistilaisuuksia järjestettiin 71 kpl ja niihin osallistui 781 seuratoimijaa.

5.3. Seurajohdon koulutukset

Vuoden aikana toteutetut koulutukset:

		Osallistujamäärä
28.1.	Tähtiseurakoulutus ampumaseuroille	14
9.2.	Rekrytointikoulutus ringetteseuroille	14
17.2.	Rekrytointikoulutus moottorikerhoille	11
24.2.	Tähtiseurakoulutus ampumaseuroille	13
13.3.	Psyykinen valmennuskoulutus Muuramen Sykkeelle	11
15.3.	Taloustalutus pesäpalloseuroille	13
26.5.	Seura nuorten työnantajana koulutus	32
30.5.	Seura työnantajana koulutus taekwondoseuroille	12
2.6.	Korona-avustuksen hakeminen	14
3.6.	Korona-avustuksen hakeminen	22
8.6.	Seura nuorten työnantajana koulutus /KymLin seuroille	14
14.6.	Urheiluseuran viestintäkoulutus tanssiseuroille	12
5.8.	Ensiapukoulutus Keuruun Naisvoimistelijat	22
22.8.	Tähtiseurakoulutus, avoin	9
26.8.	Joukkueenjohtajakoulutus, avoin	13
14.9.	Seura työnantajana koulutus voimisteluseuroille	14
21.9.	Yhdenvertaisuus seuratoiminnassa, avoin	7
22.9.	Korona-avustuksen hakeminen	7
23.9.	Korona-avustuksen hakeminen	8
27.9.	Harrastamisen Suomen mallin hallinto, kouluttajakoulutus	23
5.10.	Jääkiekkoliitto, seurakehittäjien kouluttaja koulutus	6
2.11.	Erasmus+ -hankekoulutus	13
3.11.	Ensiapukoulutus Keuruun lasten liikuttajille	25
7.11.	Urheiluseuran johtaminen ratsastusseurat	22
8.12.	Hyvä hallintokoulutus JSA	

Kaikkiaan koulutustilaisuuksia järjestettiin 25 kpl ja niihin osallistui 365 henkilöä.

5.4. Seurafoorumit

Seurafoorumi on paikallinen urheiluseurojen, kunnan ja KesLin yhteistyöfoorumi. Toiminta on kaikille avointa. Seurafoorumin tavoitteena on paikallisen liikunta- ja urheilukulttuurin vahvistaminen, tiedon jakaminen, vaikuttaminen ja osallistaminen.

Toiminnalla kehitetään paikallista yhteistyötä. Seurafoorumeihin ovat tervetulleita kaikki alueen liikunta- ja urheiluseurojen edustajat. Seurafoorumeissa ratkotaan arkisia liikuntatoiminnan haasteita ja rakennetaan yhdessä parempia toimintatapoja. Seurafoorumitoiminta hieman kärsi koronapandemiasta. Useampi kunta toivoi, että Seurafoorumit voitaisiin toteuttaa livetilaisuuksina ja niiden toteutusta siirrettiin toistuvasti.

Toteutuneet seurafoorumit

Pvm.	Osallistujamäärä
13.4. Petäjävesi	24
19.5. Petäjävesi	17
14.6. Jyväskylä	65
13.9. Petäjävesi	14
22.9. Laukaa	32
4.10. Pienten seurojen seurafoorumi	14
26.10. Pyöräilyseurojen seurafoorumi	11
9.11. Pihtipudas	10
25.11. Pyöräilyseurojen seurafoorumi	11
9.12. Jyväskylä	46
Yhteensä	244 osallistujaa

5.5. Toiminnanjohtajaverkosto

Seurojen toiminnanjohtajien verkostotapaamisia järjestettiin kuudesti vuoden aikana. Verkostotapaamisten sisällöt olivat aina koulutuksellisia. Toiminnanjohtajat osallistettiin myös sisältöjen tuottamiseen. Toiminnanjohtajaverkostoon ovat osallistuneet lähes kaikkien jäsenseurojen päätoimiset toiminnanjohtajat. Kaikkiaan 32 keski-suomalaisessa yhdistysmuotoisessa seurassa on päätoiminen toiminnanjohtaja.

Toiminnanjohtajien keskinäinen yhteistyö tiivistyi entisestään vuoden aikana, yhteiset haasteet yhdistivät. Verkostolla on vaikuttavuutta seurojen kehittymiseen. Toiminnanjohtajat ovat saaneet toisiltaan tukea, vinkkejä ja ohjeita työhönsä. Verkosto on erityisen tärkeä aloitteleville toiminnanjohtajille ja verkostosta on saanut alkunsa myös yhteiset kirjelmät ja esitykset Jyväskylän kaupungin päättäjille.

Toinen koronavuosi oli raskas työvuosi urheiluseurojen toiminnanjohtajille ja seurakehittäjä käytti runsaasti työaikaansa toiminnanjohtajien tukemiseen. Taloushuolet, viestinnän nopea rytmi ja muutokset kuormittivat ja haastoivat toiminnanjohtajia heidän työssään. Keski-Suomen seuroissa tapahtui myös toiminnanjohtajien ja muiden seurojen työntekijöiden lomautuksia ja irtisanomisiakin.

Toiminnanjohtajaverkoston tapaamiset:

27.1.	15
24.3.	12
25.5.	22
17.8.	13
28.9.	12
13.12.	15
Yhteensä	89 osallistujaa

5.6. Seuratuki ja koronatuot

Seuratoiminnan yksi tärkeä tukemisen muoto on seurojen auttaminen toiminnan suunnittelussa. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä seuratuki tarjoaa tähän luontevan toimintamallin. Vuoden 2021 aikana seurakehittäjä auttoi ja sparrasi keskisuomalaisia seuroja tulevaisuuden suunnittelussa. Seurojen kanssa pidettiin hallitusten kehitysiltoja, koko seuran kehitysiltoja, työntekijöiden tai puheenjohtajan kanssa tapaamisia tai seuran hankesuunnitelman tarkastelua. Lähes kaikki sparratut seurat hakivat seuratukea vuodelle 2022.

Vuonna 2021 Keski-Suomeen saatiin tukea yhteensä 270 000 €. Keski-Suomeen tuli tukea maakunnista kuudenneksi eniten. Seuramäärään suhteutettuna Keski-Suomi onnistui jälleen Seuratuen hakemisessa erinomaisesti ja rahalla on ollut merkittävä vaikutus seurojen kehittymiseen. Koko seuratuen historian aikana Jyväskylän seurat ovat saaneet toiseksi eniten kehittämisrahaa helsinkiläisten seurojen jälkeen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön koronatuokien hakemisessa seurakehittäjä auttoi myös KesLin jäsenseuroja. Tukea myönnettiin keskisuomalaisille seuroille kesäkuussa 269 000 € ja joulukuussa 170 800 € yhteensä 439 800 mikä on 240 300 € enemmän kuin vuonna 2020. Tukiraha helpotti huomattavasti seurojen selviytymistä poikkeusolojen aikana.

KesLin seurakehittäjä toimi koollekutsujana ja puheenjohtajana neljän maakunnan, Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen ja Pohjanmaan, urheilujärjestöjen ammattilaisista, seurakehittäjistä, koostuvassa seuratuki lausuntotyöryhmässä. Työryhmän tavoitteena on auttaa ja kehittää yhdessä kaikkien neljän maakunnan seuroja sekä oppia toinen toisilta. Työryhmä antoi OKM:lle yhteisen lausunnon maakuntien seuroilta tulleista Seuratukihakemuksista.

Työryhmän jäsenet olivat: Eeva Fränti (Keski-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu), Perttu Hautala (Pesäpalloliitto), Laura Härkönen (Keski-Suomen Liikunta), Outi Järvelä (Palloliitto), Kirsi Martinmäki (Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu) ja Tapio Rajamäki (Urheiluliitto)

5.7. RIVE-hanke

Ryhmytyminen, itsensä tunteminen, vuorovaikutus ja elämäntaidot- hanke on liikuntatoiminnan kehittämishanke, jonka tavoitteena on maahanmuuttajien hyvä inklusio suomalaiseen yhteiskuntaan. Keski-Suomessa hanke on kehittynyt laajemminkin yhdenvertaisuuden edistämiseksi liikuntatoiminnassa.

Hankkeen tavoitteet:

1. Maahanmuuttajien kotouttamiseen liikunnan avulla tähtäävien alueellisten/maakunnallisten toimijaverkostojen rakentaminen
2. Maahanmuuttajien kotouttamistyötä liikunnan avulla tekevien osaamisen kehittäminen koulutuksen kautta
3. Hyvien käytänteiden kerääminen
4. Lisätä maahanmuuttajille liikuntaa järjestävien tahojen määrää
5. Maahanmuuttajien kotouttamiseen liikunnan avulla liittyvän toiminnan integroiminen Liikunnan aluejärjestöjen muuhun normaalitoimintaan

Hanketta hallinnoi Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry ja mukana hanketta yhteistyössä toteuttamisessa ovat Etelä-Savon Liikunta ry, Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry, Hämeen Liikunta ja Urheilu ry, Keski-Pohjanmaan Liikunta ry, Keski-Suomen Liikunta ry, Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry ja Pohjos-Savon Liikunta ry. Hankekausi on 1.6.2020 – 31.5.2023.

Vuoden 2021 aikana Keski-Suomen RIVE-verkostoa onnistuttiin edelleen laajentamaan. Kiinnostus hanketta kohtaan kasvoi maksuttomien koulutusten myötä. Verkostoon kuuluu tällä hetkellä urheiluseurojen toimijoita, kuntien liikuntatoimen ja nuorisotoimen työntekijöitä, monikulttuuristen yhdistysten toimijoita ja lajiliittojen työntekijöitä.

Vuoden aikana tuotettiin verkostolle seuraavia koulutuksia ja webinaareja:

Koulutukset:

Kulttuurisesti osaava ohjaaja	16.2.
Viestintä kulttuurisesti moninaisissa ryhmissä	2.3.

Ryhmä toimivaksi MBI-työkalun avulla	23.3.
Kannustavia kohtaamisia: osallisuuden tukeminen	30.3.
Tartu haasteisiin!	20.4.
Ryhmän kulttuuriosaamisen nykytila	27.4.

Harmittavasti näiden koulutusten keskiuomalaisten osallistujien määrät eivät ole tiedossa

Valtakunnalliset webinaarit:

Aika	kokonaisosallistujamäärä	keskiuomalaiset osallistajat
6.5. Sportti yhdistää	88	10
14.12. Mahdollisuuksien kunta	48	9
Yhteensä keskiuomalaisia osallistujia:		19

Keski-Suomen RIVE-verkoston tapaamiset:

Aika	Paikka	Osallistujamäärä
27.1.	Jyväskylä	15
24.3.	Jyväskylä	12
13.4.	Pihtipudas	9
19.5.	Petäjävesi	17
25.5.	Jyväskylä	15
30.8.	Petäjävesi	19
13.9.	Petäjävesi	13
13.12.	Jyväskylä	15

Yhteensä keskiuomalaisia osallistujia: 115

6. Toimistopalvelut ja taloushallinto

Eri lajiliittojen kanssa on tehty vuosittaisia jäsenpalvelusopimuksia. Keski-Suomen Hiihdon, Keski-Suomen Yleisurheilun ja Keski-Suomen Suunnistuksen kanssa tehdyt sopimukset sisälsivät laskutuksen, laskujen maksamisen, kirjanpidon ja tilinpäätöksen, sekä toimistopalveluina puhelinliikenteen, mitali- ja tarvikevälityksen sekä lajipostitukset.

Näiden lisäksi tehtiin Keski-Suomen Yleisurheilun tukisäätiön, Harjun Woima Jyväskylän, Palokan Pyryn, Pohjois-Päijänteen Pursiseuran, Jyväskylän Tanssi- ja Naisvoimisteluseuran, HoNsu Juniorit ry:n, Jyväskylän Kenttäurheilijoiden ja JYP Junioreiden kirjanpito ja tilinpäätös.

Seuroille on välitetty lajiliittojen kilpailumateriaalia, sääntöjä, jne. Autoimme jäsenseuroja tiedotuksessa, esimerkiksi nettisivuillamme ja sähköpostitse. Toimistolta on saanut apua myös mm. yhdistysrekisteri- ja ansiomerkkiasioissa.

Sporttikäytävällä on kokoustila "Ateena" 40 henkilölle, jota vuokrattiin SPL:n ja KesLin jäsenseuroille kokous- ja koulutuskäyttöön. Käytävällä on omassa käytössä myös pienempi kokoustila "Oslo" 12 henkilölle. Toimistosihteerin tehtävistä on vastannut Mira Autio ja taloushallinnon tehtävistä Laura Nuutinen.

Toimiston osoite:	Onkapannu 2, 40700 Jyväskylä.
Internet:	www.kesli.fi
Sähköposti:	toimisto@kesli.fi
Puhelin:	050 381 3820
Facebook:	www.facebook.com/keskiuomenliikunta/
YouTube:	www.youtube.com/user/Keslitube

7. Vaikuttaminen ja viestintä

Tavoite

Yhteiskuntavaikuttamisella edistämme keskisuomalaisten urheilujärjestöjen ja vapaaehtoistoiminnan yleistä arvostusta ja toimintaedellytyksiä sekä vaikutamme liikunta- ja urheilukulttuurin yleiseen kehitykseen maakunnassa. Vahvistamme liikuntakulttuurin asemaa siten, että liikunta on mukana kaikissa yhteiskuntapolitiikoissa, ja liikunnan yhteiskunnallinen asema vahvistuu – erityisesti kunta- ja maakuntatasolla. Keskeisinä vaikuttamisen kohteina ovat eri organisaatioiden päättäjät valtakunnallisella, maakunnallisella ja paikallisella tasolla.

Toteutus

Keski-Suomen Liikunta toteuttaa vaikuttamistyötä tekemällä yhteistyötä merkittävien valtakunnallisten sekä maakunnallisten toimijoiden kanssa joko jäsenyyden tai aktiivisen osallistumisen avulla. Vaikutimme maakunnallisiin hyvinvointipäätöksiin myös antamalla lausuntoja sekä toimimalla aktiivisesti päättäjien suuntaan erilaisten toimenpiteiden ja hankkeiden kautta.

Maakunnalliset merkittävimmät yhteistyötahot ovat Keski-Suomen liitto, kunnat, Keski-Suomen ELY-keskus, lajiliittojen piirit, Jyväskylän Urheiluakatemia, Likes, KIHU, JAMK, Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellinen tiedekunta sekä paikallisesti urheiluseurat.

7.1. Verkostotoiminta

Keski-Suomen Liikunta on aktiivinen toimija omassa maakunnassaan ja kuuluu useaan terveyden edistämistä toteuttavaan organisaatioon ja verkostoon.

Liikunnan ja hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KEHO

KeHO kokoa keskisuomalaisia sosiaali- ja terveysalan, liikunta- ja urheilualan sekä hyvinvoinnin asiantuntijoita, osaajia ja toimijoita yhteen monialaiseksi verkostoksi. KeHO on hyvinvointitekojen ja hyvinvointiasiantuntijuuden globaali kokeilu- ja kasvualusta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tutkimus, koulutus, innovaatiot ja hankkeet ovat KeHOn ydintä. KeHO tuo fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin asiantuntijat yhteen. KeHOn toiminta tapahtui asiantuntijaryhmissä. Petri Lehtoranta on ohjausryhmän jäsen.

Keski-Suomen liiton kumppanuus / Liikunnan valmistelutyöryhmä (LIIVA)

Keski-Suomen Liikunta ja Keski-Suomen liitto ovat solmineet yhteistyösopimuksen, jossa KesLin rooli on tukea nykyisiä kuntia tulevaisuuden muutosprosesseissa sekä auttaa maakuntaliittoa valmistelevaan tulevia maakuntahallinnon palveluja liikuntatoimen osalta. Keski-Suomen Liikunta on ollut mukana sote- ja maakuntauudistuksen valmistelussa sovitulla tavalla sekä on antanut asiantuntijankemeyksiä uudistuksen vaikutuksista Keski-Suomen maakuntaan.

Keski-Suomen Liikunta on tarjonnut asiantuntemustaan tai työpanostaan Keski-Suomen liitolle kaikessa maakunnallisen liikuntakulttuurin kehittämiseen liittyvissä toimenpiteissä. Osana informaatio-ohjausta Keski-Suomen Liikunta yhdessä Keski-Suomen liiton kanssa pyrkii kannustamaan ja auttamaan kuntia rakentamishankkeiden käynnistämisessä.

Syksyllä 2010 maakuntajohtaja nimitti myös maakunnallisen Liikunnan valmistelutyöryhmän (LIIVA), jonka tehtävänä on edistää maakunnallista liikunnan ja urheilun kehittämistyötä, ja toimia kuntien tukena rakentamishankkeissa.

Keski-Suomen Liikunta koordinoi LIIVA-työryhmän toimintaa.

Jyväskylän Urheiluakatemia säätiö

Jyväskylän Urheiluakatemia toimii opiskelevien urheilijoiden laadukkaan valmentautumisen tukena Keski-Suomessa yhteistyössä alueen oppilaitosten, seurojen ja valmentajien kanssa ja auttaa urheilijoita opiskelun ja urheilun yhdistämisessä. Aluejohtaja Petri Lehtoranta kuuluu yhdistyksen hallintoneuvostoon.

Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry, KYT

Keski-Suomen Liikunta on yksi osuuskunnan perustajista. Sen tehtävänä on tarjota keskisuomalaisille kolmannen sektorin toimijoille hankeneuvontaa sekä hallinnointia. Tämän lisäksi osuuskunta tarjoaa taloushallintopalveluja

keskisuomalaisille järjestöille. Tavoitteena on lisätä keskisuomalaisten yhdistysten osaamista mm. hanketoiminnan avulla. Aluejohtaja Petri Lehtoranta on yhdistyksen varapuheenjohtaja.

Keski-Suomen Yrittäjät ry

Keski-Suomen Yrittäjät ry on kiinteä osa Suomen Yrittäjien valtakunnallista organisaatiota. Se tukee toiminnallaan Suomen Yrittäjien tavoitteita ja huomioi omassa toiminnassaan maakunnassa toimivien jäsenyritysten tarpeet. Keski-Suomen Yrittäjät tekee työtä maakunnan yrittäjien hyvinvoinnin eteen. Keski-Suomen Liikunta on Keski-Suomen Yrittäjien jäsen ja tekee yhteistyötä mm. henkilöstöliikunnan edistämiseksi.

Keski-Suomen Järjestöareena

Keski-Suomen Järjestöareena on Keski-Suomen järjestökentän yhteistoimintayhteisöjen puolueeton, autonominen ja rakenteeltaan kevyt verkostomainen yhteenliittymä. Järjestöareena nimeää ja kutsuu verkostoonsa keskisuomalaisia järjestökentän yhteistoimintayhteisöjä, jotka edustavat toimialaa tai muuta merkittävää ryhmittymää. Aluejohtaja Petri Lehtoranta on Järjestöareenan jäsenedustaja.

Järjestöjen ja maakunnan kumppanuuspöytä

Järjestöjen ja maakunnan kumppanuuspöytä toimii linkkinä suhteessa maakuntaan Järjestöareenan tehtävien mukaisesti ja valmistelee näkökulmastaan asioita maakunnan poliittiseen päätöksentekoon. Se myös valmistelee Järjestöareenan tapaamiset ja Kumppanuuspöydän seuraavan kauden jäsenten valinnan. Aluejohtaja Petri Lehtoranta on kumppanuuspöydän liikunta-alan edustaja ja puheenjohtaja.

Keski-Suomen hyvinvointiryhmä

Työryhmän tärkeä tehtävä on ohjata alueellisen hyvinvointikertomuksen laadintaprosessi. Aluejohtaja Petri Lehtoranta on maakunnallisen hyvinvointiryhmän jäsen ja varapuheenjohtaja.

Länsi- ja Sisä-Suomen Liikuntaneuvosto

Keski-Suomen Liikunnan edustaja on Länsi- ja Sisä-Suomen liikuntaneuvoston jäsen.

Muut Keski-Suomen Liikunnan edustukset:

Jalkapalloliiton Itäisen alueen seurakehitystyöryhmä	Laura Härkönen
Jyväskylän kaupungin kansainvälisten tapahtumien kehittämishankkeen ohjausryhmän jäsen	Laura Härkönen
Jyväskylän kaupungin kuntoutus- ja terveysliikunnan työryhmä	Jyrki Saarela
Jyväskylän kaupungin Voimaa Vanhuuteen -yhteistyöryhmä	Jyrki Saarela
Jyväseudun kestävä liikunnan edistämisen työryhmä	Jyrki Saarela
Keski-Suomen Diabetesosaajien verkosto	Jyrki Saarela
Keski-Suomen elämäntapaneuvonnan kehitysryhmä	Jyrki Saarela
Keski-Suomen Liikuntaneuvonnan kehittämisfoorumi / verkosto	Jyrki Saarela
Keski-Suomen perhekeskisyhdyshenkilöiden verkosto	Jyrki Saarela
Keski-Suomen työpaikkojen työhyvinvointiverkosto	Jyrki Saarela
Lajiliittojen ja liikunnan aluejärjestöjen seurakehittäjien verkosto	Laura Härkönen
Liikkuva Perhe -ohjelman Perheliikunnan verkosto	Jyrki Saarela
Liikunnan aluejärjestöjen koulutustyöryhmä	Jyrki Saarela
Meijän Polku, ydinryhmä	Jyrki Saarela
Seuratuen alueellisen lausuntotyöryhmä, puheenjohtaja	Laura Härkönen
Suomen Olympiakomitean Liikkuja Polku -verkosto	Jyrki Saarela
Suomen Olympiakomitean Liikkuja Polku perheliikunnan teemaryhmä	Jyrki Saarela
Teli -kehittäjien ikääntyvien liikunnan edistämisen työryhmä	Jyrki Saarela
Viisaan liikunnan verkosto VILI	Jyrki Saarela
Voimisteluliiton vaikuttajaverkoston jäsen	Laura Härkönen
Kaikkien kansallispeli -ohjausryhmä, Pesäpalloliitto	Jouni Vatanen ja Mira Autio
Avoimet ovet-verkosto	Mira Autio
Jyväskylän kaupungin soveltavan liikunnan verkosto	Mira Autio
Aktiivinen ja hyvinvoiva korkeakoulu ohjausryhmä	Jouni Vatanen
Jyväskylän kaupungin harrastamisen työryhmä	Jouni Vatanen

Nuorten Liike työryhmä (Espoo, Jyväskylä, Kuopio, Turku, LIKES,
Liikunnan aluejärjestöt ja Olympiakomitea)
Laukaan lasten ja nuorten liikuntapalveluketju
Lasten urheilullisuuden ja taitavuuden tasonnosto, Olympiakomitea

Jouni Vatanen
Jouni Vatanen
Jouni Vatanen

7.2. Kuntavaalit

Keski-Suomen Liikunta ry järjesti yhdessä eri liikunta-alan toimijoiden kanssa ”Asiaa liikunnasta ja urheilusta” - kuntavaalipaneelin torstaina 20.5. klo 17.30 Jyväskylässä. Paneelin tarkoituksena on nostaa liikunnan merkitys kuntalaisten hyvinvoinnin lisääjänä sekä päätöksentekijöiden merkitys kuntalaisten liikunnallisen elämäntavan edistäjänä. Kuntavaalipaneeli keräsi yli 800 liikunnan ja urheilusta kiinnostunutta henkilöä kuulemaan jyväskyläläisten ehdokaiden mielipiteitä liikunnan ja urheilun tiedolla johtamisen, yhteistyön ja olosuhteiden kehittämiseksi.

Tilaisuudessa kuultiin kolme asiantuntija-alustusta. Alustuksien pitäjät olivat erikoistutkija Outi Aarresola (KIHU), yliopistotutkija Anna-Katriina Salmikangas (JYU) sekä tutkija Salla Turpeinen (Likes).

Tilaisuuteen oli kutsuttuna kuuden eri puolueen ehdokkaan, jotka kaikki ovat ehdolla Jyväskylässä. Ehdokkaat olivat Tom Nevanpää Keskusta, Juho Neuvonen Kokoomus, Rami Sipilä Kristillisdemokraatit, Kari Hokkanen Perussuomalaiset, Riitta Mäkinen SDP ja Vesa Jarva, Vihreät.

Tilaisuuden avasi Suomen Olympiakomitean varapuheenjohtaja Susanna Rahkamo, ja juontajana toimi seurakehittäjä Laura Härkönen Keski-Suomen Liikunnasta.

7.3. Lausunnot, mielipidekirjoitukset, tiedotteet

Lausunnot:

- lausunto Keski-Suomen strategiaan 3.9.
- lausunto Liikuntapaikkarakentamisen Suunta asiakirjaan 23.2.
- lausunto liikuntapaikkojen perustamishankkeiden rahoitussuunnitelmaan 31.8.

Kannanotot:

- kannanotto yhdessä seurojen kanssa Hippoksen liikuntaolosuhteiden kehittämiseen 19.4.

Mielipidekirjoitukset:

- 3.6.2021 Mielipidekirjoitus Keskisuomalaisessa: ”Puheet on kohta puhuttu – sitten on liikuntatekojen aika”
27.11.2021 Mielipidekirjoitus Keskisuomalaisessa: ” Liikunnan palveluketju osa hyvinvointialuetta”

Koronatiedotusta jäsenseuroille:

- Länsi- ja Sisä-Suomen alueen kokoontumisrajoitukset jatkuvat maaliskuun ajan (26.2.2021)
- Korona-avustukset liikunta- ja urheiluseurojen toiminnan turvaamiseksi nyt haettavissa (31.5.2021)
- Lasten, nuorten ja aikuisten harrastustoiminta on mahdollista kaikkialla Suomessa (18.8.2021)
- Urheilutyönantajat: Rajoituksia purettava, jotta työpaikat pelastuvat (1.9.2021)
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston sairaanhoitopiirien alueiden kokoontumisrajoituksia ei jatketa (8.9.2021)
- Liikunta- ja urheiluseuroilla on mahdollisuus hakea avustusta Covid-19 pandemian aiheuttamien alijäämien kattamiseksi (16.9.2021)

Kansanedustajatapaamiset 12.4. ja 16.8.

Keski-Suomen Liikunta oli mukana kahdessa kansanedustajatapaamisessa, joissa aiheena olivat Veikkauksen tuoton kompensointi sekä järjestörahoituksen tulevaisuus.

8. Liikunnasta Hyvinvointia Keski-Suomeen 2021

Liikunnasta hyvinvointia Keski-Suomeen 2021 -hanke oli jatkohanke vuoden 2020 hankkeelle, jossa hyödynnettiin kuntakohtaista, eri ikäryhmiä koskevaa tilasto- ja tutkimustietoa. Tavoitteena oli tietoon perustuen tuottaa kuntakohtaisia kehittämishankkeita. Likesin kehittämää Kunta-Virveli -tietoaalustaa käytettiin prosessin kaikissa vaiheissa: lähtötilanteen kartoittamiseksi, keskustelujen pohjana, mittareiden valinnassa sekä seurannassa. Kuntatietoaalustaan on koottu liikunnallista elämäntapaa kuvaavia tilasto-, tutkimus- ja seurantatietoja sekä kunnan väestöä, elinvoimaa, olosuhteita kuvaavia tilastotietoja. Hankkeen osarahoittaja (50%) oli Keski-Suomen liitto, ja yhteistyökumppanina oli Likes.

Hankkeessa jatkettiin pilottivuoden kuntien (Joutsa, Laukaa, Petäjävesi, Pihtipudas ja Viitasaari) kanssa hyvin alkanutta yhteistyötä. Toiselle vuodelle uusina kuntina mukaan valittiin Jämsä, Keuruu, Saarijärvi Uurainen ja Hankasalmi.

8.1. Hankkeessa mukana olleet kunnat:

Joutsa	Laukaa
Petäjävesi	Pihtipudas
Viitasaari	Jämsä
Keuruu	Saarijärvi
Uurainen	Hankasalmi

8.2. Hankkeen toteuttamat seminaarit ja webinaarit

3.2.	Hankkeen 2. vuoden aloitusseminaari (web.)	37
13.10.	Liikuntaneuvonta (web.)	32
24.11.	Sote ja liikunta (seminaari)	30
	Yhteensä	99 osallistujaa

8.3. Hankeen toteuttamat sparraukset ja koulutukset

Paikkakunta	Teema
Hankasalmi	
31.3.	KuntaVirveli ja jatko
26.4.	Lapset ja nuoret, soveltava liikunta
20.5.	Lapset ja nuoret, soveltava liikunta
Joutsa	
14.1.	Joutsan Pommin kehitysiltä
11.3.	Joutsan Pommin kehitysiltä
9.9.	Joutsan Pommin kehitysiltä
16.12.	Joutsan Pommin kehitysiltä
Jämsä	
12.4.	KuntaVirveli ja jatko
11.5.	Liikunta- ja elintapaohjaus
Keuruu	
8.3.	KuntaVirveli ja jatko
30.3.	Liikuntaolosuhteet
20.5.	Liikuntaolosuhdekyselyn tulokset
Laukaa	
19.4.	Liikuntaneuvonnan esittely Uuraisilla
22.9.	Seurafoorumi
Petäjävesi	
13.3.	Seurafoorumi
19.5.	Seurafoorumi
13.9.	Seurafoorumi

Pihtipudas	
19.1.	LiigaPlokin kehitysilta
26.3.	Kuntakyselyn tulokset
7.9.	Ploki ja lukio yhteiskehittäminen
Saarijärvi	
15.3.	KuntaVirveli ja jatko
22.3.	Sparraus Saarijärven Pullistus
14.4.	Lapset ja nuoret sparraus
Uurainen	
11.3.	KuntaVirveli ja jatko
19.4.	Liikuntaneuvonnan kehittäminen
Viitasaari	
14.1.	Strategiatyön käynnistys
25.2.	Strategiatyö
24.3.	Nykytilan arviointi
16.4.	Strategiatyön jatko
5.5.	Strategiatyön jatko
26.5.	Strategiatyön jatko
28.5.	Viitasaaren Viesti sparraus
Yhteensä	21 työpajaa, 159 osallistujaa

9. Yhteenvedo toiminnasta

Tapahtumat	Määrä	Osallistujat
Koulutukset	59	767
Seminaarit ja webinaarit	3	99
Kehittämistilaisuudet /työpajat	92	940
Auditoinnit	8	57
Liikuntatapahtumat	1	1931
Testaukset	6	51
Seurafoorumit	10	244
Yhteensä	179	4089

10. Talous

Vuoden 2021 toiminta oli laajaa korona -pandemiasta huolimatta. Kysyntää Keski-Suomen Liikunnan palveluille oli jopa entistä enemmän, koska urheiluseurat tarvitsivat tukea toimintansa uudelleen organisointiin sekä erilaisten avustusten hakemiseen. Tähän työhön Keski-Suomen Liikunta sai tuekseen myös Jyväskylän kaupungin, jonka kanssa solmittiin historiallinen kumppanuussopimus. Sopimuksen avulla Keski-Suomen Liikunta pystyi tarjoamaan monenlaista arjen apua jyväskyläläisille seuroille. Keski-Suomen Liikunta sai myös itse koronatukea peruuntuneen KesLi-leirin sekä vähäisen fyysisen aktiivisuuden testaustoiminnan johdosta. Korinatilanteesta huolimatta Finlandia Maraton päästiin toteuttamaan - tosin yksipäiväisenä ja tarkkoja hygieniaoheistuksia noudattamalla, mutta iloksemme maraton onnistui myös taloudellisesti hyvin. Yleisissä kuluissa säästöjä syntyi mm. matkakustannuksissa.

Kaiken kaikkiaan vuosi päättyi tulokseen 26.987,01€, mikä mahdollistaa sekä varautumisen tuleviin vuosiin, että yleisellä tasolla toiminnan ja palvelujen kehittämiseen.

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA ry

T U L O S L A S K E L M A 1.1.-31.12.2021 1.1.-31.12.2020

VARSINAINEN TOIMINTA

TUOTOT	211 535,16	195282,58
KULUT		
HENKILÖSTÖKULUT	-286585,29	-274053,27
POISTOT	-373,92	-498,56
MUUT KULUT	<u>-161 334,17</u>	<u>-175841,42</u>
KULUT	-448293,38	-450393,25

TUOTTO/KULUJÄÄMÄ	-236758,22	-255110,67
------------------	------------	------------

VARAINHANKINTA

TUOTOT	38268,21	58774,25
KULUT	<u>-381</u>	<u>-405,34</u>
VARAINHANKINTA	37887,21	58368,91

TUOTTO/KULUJÄÄMÄ	-198871,01	-196741,76
------------------	------------	------------

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

TUOTOT	3358,02	230,24
--------	---------	--------

TUOTTO/KULUJÄÄMÄ	-195512,99	-196511,52
------------------	------------	------------

AVUSTUKSET

VALTION TOIMINTA-AVUSTUS	211500,00	211500,00
MUUT AVUSTUKSET	77500,00	
AVUSTUSKULUT	<u>-66500,00</u>	
AVUSTUKSET YHTEENSÄ	222500,00	211500,00

Tilikauden yli/alijäämä	26987,01	14988,48
-------------------------	----------	----------

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA ry

T A S E	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Koneet ja kalusto	1121,76	1495,68
SIJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet	<u>1184,66</u>	<u>1177,32</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT	2306,42	2673,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
Siirtosaamiset	10000,00	0,00
Ennakkomaksut	14757,92	13644,14
Myyntisaamiset	41939,93	41396,72
Muut saamiset	<u>1214,10</u>	<u>937,90</u>
SAAMISET	67911,95	55978,76
RAHOITUSARVOPAPERIT		
Osakkeet ja osuudet	94274,23	101158,99
RAHAT JA PANKKISAAMISET	<u>97384,96</u>	<u>75026,76</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT	259571,14	232164,51
VASTAAVAA	261877,56	234837,51
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muut rahastot		
Edell.tilik.yli/alijäämä	184934,44	169945,96
Tilikauden yli/alijäämä	<u>26987,01</u>	<u>14988,48</u>
OMA PÄÄOMA	211921,45	184934,44
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Saadut ennakot	5071,00	5300,52
Ostovelat	2708,57	3195,49
Muut velat	<u>42176,54</u>	<u>41407,06</u>
VIERAS PÄÄOMA	49956,11	49903,07
VASTATTAVAA	261877,56	234837,51

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keski-Suomen Liikunta ry:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olen tilintarkastanut **Keski-Suomen Liikunta ry:n** (0953553-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2021. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiani kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olen riippumaton yhdistyksestä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuuteni. Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelen ja suoritan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että

väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäyttöön voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioin sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teen johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, minun täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessani lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoni. Johtopäätökseni perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioin tilinpäätöksen, liitetiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana.

Jyväskylä 17. maaliskuuta 2022

Martti Olli, HT

Alvanranta 51

40270 Palokka